

MŪSŲ LIETUVA

NR. 33 (1411) XXVII. 1975 M. RUGPIŪTIS - AGŪSTO 14 D 1,00 kruzeiras
R. Juatindiba, 20 (28) Caixa Postal 4421 - 01000 São Paulo. SP Tel. 273-0338

ISTORIJOS PAMOKA DIDŽIUNAMS

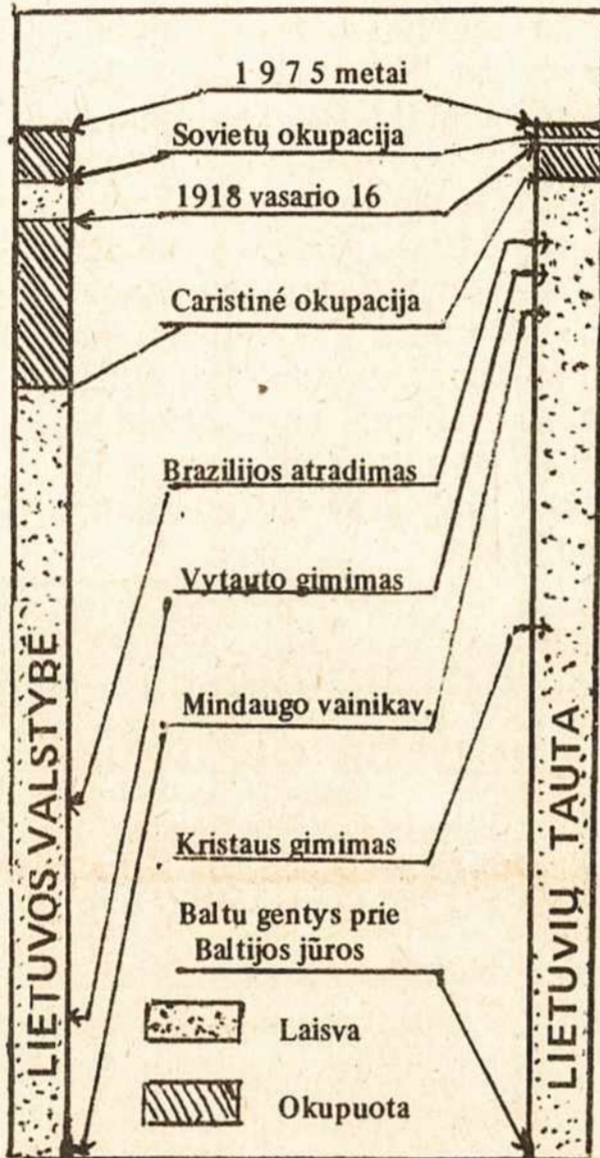
Australijos pabaltiečių žiniaraštis trumpai aprašo viešas diskusijas tarp to krašto ministro pirmininko Whitlam ir gimnazijos geografijos mokytojo McGlynn. Ministras pirmininkas, kuris pernai pripažino Pabaltijo valstybes sovietams, tai yra, jų inkorporaciją Sovietų Sąjungon, karštose diskusijose pareiškė, kad "Lietuva, Latvija ir Estija per visą savo istoriją buvo kitų kraštų — Švedijos, Rusijos ar Lenkijos valdomos dalys, ir tik 20 metų buvo nepriklausomos". (Baltic News, 1975. VII 17)

Pereitą savaitę Europos saugumo konferencijoje JAV prezidentas Ford pasirašė dokumentą, kuriame pasižadama laikytis dabartinių Europos sienų neliečiamumo, nors — ir tai svarbu pabrėžti — JA Valstybės nepripažįsta pačios trijų kraštų inkorporacijos. Baltųjų Rūmų laiške Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininkei E. Čekienei šių metų liepos 1 atsakoma, kad JAV savo politikos Pabaltijo kraštų atžvilgiu nepakeitė.

Žinoma, jeigu suklysti kaip suklydo tolimosios Australijos ministras pirmininkas, tai Lietuvos valstybės istorija atrodo liūdna: vos 20 metų Nepriklausomybės. Jeigu taip ir būtų buvę, žmogaus ir tautos teisės nepasikeičia.

Būtų įdomu Lietuvos valstybės ir lietuvių tautos istoriją vaizdžiau parodyti. Jeigu skaitysime Lietuvos valstybės pradžia Mindaugo karūnavimo metus (1253) — nors įvairios Lietuvos kunigaikštystės buvo suvienytos anksčiau, ir prieš tai tauta buvo nepriklausoma — tai iki šių 1975 metų yra praėję iš viso 722 metai Lietuvos istorijos. Vaizdu paverskime tuos 722 metus į tik vienerius metus, tai yra, skaitykime, kad Mindaugas buvo vainikuotas Lietuvos valdovu sausio mėnesio pirmą dieną. O šie metai tebūnie gruodžio 31 dieną.

Pagal tokį apskaičiavimą gausime sekančius datinius: Lietuva tapo vieninga valstybe sausio 1; Vytautas Didysis gimė vasario 19; caristinė Rusija Lietuvą užėmė

rugsėjo 28; Lietuvos Nepriklausomybės atstatymas buvo paskelbtas gruodžio 3, o gruodžio 14 sovietai okupavo Lietuvą II-ojo pasaulinio karo pradžioje. Viso savo gyvavimo, nuo 1253 metų iki dabar, Lietuva buvo nepriklausoma 78 nuošimčius visų metų.

Dar aiškiau būtų sausio 1 dieną skirti tiems metams, kada baltų gentys pirma pasiekė Baltijos jūros krantus, apie 2.200 metus prieš Kristų. Suprantama, kad visus tuos amžius ir tūkstantmečius lietuviai buvo laisvi. Šiame kalendoriuje Kristaus gimimas būtų liepos 9, Mindaugas būtų vainikuotas spalio 28, Vytautas gimtų lapkričio 9, Brazilija būtų atrasta lapkričio 20. Lietuvių tauta būtų visai laisva iki gruodžio 14. 1918 m. vasario mėn. 16 dieną išpultų gruodžio 26, o sovietinė Lietuvos okupacija — gruodžio 28, arba tik tris dienas iš visų lietuvių tautos gyvavimo metų Baltijos pakrantėse. Lietuvių tauta 96 nuošimčius savo gyvavimo gyveno laisva.

Žinoma, vieno žmogaus amžius, ir dar labiau žmogaus atmintis, yra trumpalaikiai dalykai, todėl

Keičiasi Amerikos politika?

AL. GIMANTAS

Mūsiškių tarpe vyrauja įsitikinimas, kad amerikinė užsienio reikalų politika staigiais posūkiomis keičiama mums nenaudinga kryptimi. Atseit, valstybės sekretorius H. Kissingeris kažką reviduoja, kažką taiso, ir jei mes nebūsime pakankamai budrūs, tuoj pat nurašys Lietuvą ir kitas Pabaltijo valstybes sovietinėn orbiton. Tokios mintys ar prielaidos, atrodo, turi pagrindo. Jei taip iš tiesų yra, kažin ar tik dabartinę valstybės sekretorių reikia kaltinti.

Nežiūrint skambių šūkių, didingų principų, amerikinė užsienio politika beveik visada buvo savanaudiška, pragmatinė. Tiesa, vienos ar kitos vyriausybės valdymo metu buvo keičiamos dekoracijos, bet esmė visada pasilikdavo ta pati. Tai itin buvo ir yra ryšku nuo 1940 m., t. y. nuo pirmosios Pabaltijo okupacijos laikų. Matyti žodinis palankumas, bet jokios akcijos. Diplomatinės misijos ir konsulinė įstaigų funkcijos (tuo pačiu ir reikšmė) siauriamos. Juk daug metų baltiečiams reikėjo kovoti dėl "Amerikos Balso" transliacijų. Taip pat dėl "Radio Free Europe" ir "Radio Liberty". Šis tas laimėta, bet drebama, kad lėšos nenutruktų.

Tiesa, J. F. Dulles laikais žodžių salvės buvo trankios ir šaunios, bet ir jos nepajėgė sugriauti prievarta pastatytą sieną. Anuo metu lietuviai džiaugėsi visais tais tariamais ar tikrais laimėjimais žodžių fronte, bet nebuvo gebėta atskirti skrajojančių žodžių nuo realybės.

Kažkas mums įpiršo, o gal ir

mes patys padarėm išvadą, kad demokratai yra minkšti ir neprincipingi santykiuose su Sovietija, o respublikonai — kieti, tiesūs ir nedviprasmiški. Šaipėmės iš vietinių amerikiečių lietuviu, kurie beveik visada balsuodavo už demokratų partijos kandidatus tiek savivaldybės, tiek ir federaciniuose rinkimuose. Tikėjome, kad tai lygu lietuviškųjų reikalų ir bendrųjų interesų išdavimui. Neįstengėme suprasti amerikinių politinių žaidynių esmės rinkiminiame laikotarpyje, kai viskas žadama, ko tik rinkėjai pageidauja. Lygiai panašiu itūžimu opozicijos atstovai mala į miltus valdančiąją partiją, viską žadėdami. Po to viskas nurimsta, ir dalykai vėl rieda sena vaga, ypač užsienio politika. Pasiitaiką niuansai bei plonybės tėra taktikos, bet ne esmės reikalas.

Iš tiesų, ar būtų galima išvele bent kiek ryškesnius skirtumus Pabaltijo atžvilgiu tarp buvusių ir dabar esančios vyriausybės, nepaisant, kas Vašingtone turi daugumą — respublikonai ar demokratai? Šaunios rezolucijos buvo priimtose JAV kongreso rūmuose, bet kur jų vykdymas, rekomendacijos, išvados? Nepajudėjo visa tai anksčiau, vargu ar lauktina skirtingų rezultatų ir H. Kissingeriui pasitraukus. Mes užmirštame, kad ir kongreso narių kalbos Vasario 16 proga, mus taip keliančios ir drąsinančios, netampa veikla. Laikas suprasti amerikiečių politikų veiklos metodus, tradicijas ir tikruosius nusiteikimus. Kitaip niekad neišeisime iš iliuzijų pasaulio.

MALDININKAI IŠ LIETUVOS ROMOJE

Jau žymiai anksčiau buvo žinių, kad iš okupuotos Lietuvos Romon ketina atvykti maldininkų grupė Šventųjų Metų proga. Jų atvykimo buvo tikėtasi tuo metu, kai Romoje vyko pasaulinis lietuvių katalikų suvažiavimas liepos 1 d. Deja, tuo metu niekas iš okupuotos Lietuvos neatvyko. Grupė atvyko vėliau, būtent, liepos 8 d. ir Romoje viešėjo iki liepos 22 d. Ją sudarė 15 lietuvių katalikų kunigų su vyskupu R. Krikščiūnu priėmimoje. Jon buvo parinkti kuni-

ir kitataučiai ir mes kartais pasaulį bei istoriją matuojame pagal save, lyg pasaulis su mumis prasidėjo ir su mumis baigsis. Todėl ir ministeris pirmininkas suklysta, ir mes patys kartais tematome juodesnius debesis.

AS

gai, užimam vadovaujančias vietas, ir kaikiurių parapijų klebonai. Dauguma jų Romoje lankėsi pirmą kartą. Jiems buvo sudarytos sąlygos aplankyti miesto įžymybes bei šventas vietas ir dalyvauti bendroje popiežiaus audiencijoje. Paulius VI pasveikino lotynų kalba Lietuvos kunigus ir pranešė, kad garsiajai Marijos šventovei Šiluvoje yra duotas "mažosios bazilikos" titulas, pažymint Lietuvos tikinčiųjų pamaldumą į Mariją bei jų tikėjimo atsparumą.

SIULO S. KUDIRKĄ PATARĖJU GENEVOJE

Michigano kongresmanas M. L. Esch (resp.) parašė laišką Valstybės departamentui, siūlydamas ištirti galimybes paskirti Simą Kudirką patarėju JAV delegacijai, vykstančiai į trečią Jungtinių Tautų Jūrų įstatymų konferenciją Genevoje.

Lietuviai, lenkai ir ateitis

| "Tėviškės Žiburių" klausimus atsako žymus lenkų veikėjas ir redaktorius
Jo nuomonė Vilniaus klausimu

(Tešinys iš pr. numerio)

— Ar tarp lietuvių ir lenkų išeivijos vadų po II D. karo buvo kokių nors pokalbių? Jei taip, ar jie ką nors pasiekė?

— Nieko nežinau apie kontaktus ar pokalbius tarp lenkų ir lietuvių vadų išeivijoje. Manau, kad iki šiol dar nebuvo tikro ir pastovaus dialogo tarp mūsų, o tikrai izoliuotos pavienių asmenų ar laikraščių pastangos.

— Lietuvių - lenkų santykiai pagrįdė buvo užnuodyti Vilniaus klausimu. Ar manote, kad tai neišsprendžiama problema? Koks sprendimas galėtų būti rastas tuo atveju, jei dabartinė būklė pasikeistų ir atgautume laisvę? Ar lenkai vėl tęstų senąją Vilniaus politiką?

— Prileidžiu, kad mūsų kraštų nepriklausomybės atgavimo atveju Vilniaus klausimas turėtų būti palyginti gana lengvai išspręstas, parodysiu abipusę gerą valią. Sprendimą matyčiau savo rūšies kultūrinėje autonomijoje, kuri leistų lenkams laisvą kultūrinį gyvenimą Lietuvoje, apsaugotų istorinius paminklus ir t.t. Lietuviai dažnai nesupranta Vilniaus vaidmens lenkų jausmuose. Juk ten yra Aušros Vartų Dievo Motina, Stepono Batoro universitetas, kurį baigė per 500 metų tiek daug žymių lenkų, Rusų kapinės su maršalo Pilsudskio širdimi, Adomas Mickevičius. Sunku išvardinti visus motyvus to gilaus jausmo Vilniui. Šiandieną, kai tautinė lietuvių sąmonė yra taip sustiprėjusi ir užsigrūdiniusi, galbūt reikėtų atsisakyti nutautinančios lenkų įtakos baimės. Liūdna (dėl to negalima kaltinti vien Lietuvos, kuri yra sovietų okupuota), kad pvz. tarpkario laikotarpyje, nežiūrint įtemptų lenkų - lietuvių santykių, Kaune buvo trys lenkų gimnazijos, o šiandieną nėra nė vienos. (Mūsų žiniomis tuo metu Kaune buvo viena lenkų gimnazija, Panevėžyje antra. Red.).

Žinoma, žymus skaičius lenkų, gyvenančių Lietuvoje, buvo gerokai sumažintas karo, represijų ir t.t., tačiau neišnyko. Dabartinėje Lenkijoje, nors ir komunistinėje, nežiūrint visko, kultūrinis lietuvių gyvenimas, ypač religinis, turi palyginti plačią laisvės paraštę.

— Šiuo klausimu buvo paliesta Vidurio ir Rytų Europos ateitis. Kurie veiksniai formuos jos ateitį? Daug kalbama apie imanentinę dabartinių sistemų evoliuciją. Ar manote, kad ši evoliucija atneš laisvę pavergtoms Rytų Europos tautoms?

Aušros Vartai Vilniuje lietuvių mėgiama peligrinacijos vieta.

— Kalbėdami apie Rytų Europos ateitį, mano nuomone, pagrindinę viltį turėtume dėti į pasikeitimus Sovietų Sąjungoje. Dėlto jau kuris laikas nuosekliai esu šalininkas bendradarbiavimo su antiimperialistine rusų opozicija ir nepriklausomybės siekiančiais sąjūdžiais tautų, esančių Sovietų Sąjungoje. Juk reikia atsiminti, kad Vakarai mūsų kraštus yra nurašę į nuostolius, ir iš jų negalime tikėtis jokios realios pagalbos.

— Koks turėtų būti išeivijos vaidmuo pavergtųjų tautų išlaisvinime? Ar ji gali veiksmingai prisidėti prie jų išlaisvinimo?

— Mūsų išeivių vaidmuo turi būti labai didelis. Juk naudojames žodžio laisve, galime sudaryti naujas kultūrinės ar politinės sampratas. Visa tai nėra įmanoma mūsų šalyse.

— Atrodo, jog Rytų Europos išeivių orientacija yra politinė. Ar nemanote, kad ji turėtų būti daugiau kultūrinė, skatinanti taikų sambūvį su komunistinėmis valdžiomis R. Europoje?

— Be abejonės, tos išeivijos yra supolitintos, tačiau ir kultūrinis jų vaidmuo nėra mažesnis. Čia gali laisvai bręsti talentai, gali būti spausdinamos knygos be cenzūros. Visos eilės lenkų išeivijos rašytojų, kaip Gombrowicz ir Milosz, įnašas į kultūrinį lenkų lobyną yra didelis. Aš nematau prasmės tikėtis sovietinio režimo evoliucijos liberalizacijos linkme mūsų kraštuose. Tos rūšies viltys, skleidžiamos naivių ar blogos valios žmonių, tarnauja tikrai tautinio

atsparumo ir kovos už nepriklausomybę silpninimui.

— Kokia yra lenkų išeivijos laikysena dabartinės Lenkijos atžvilgiu? Ar ji mano, kad reikia atvirai kovoti už savo tėvynės išlaisvinimą, ar gal yra nusiteikusi bendradarbiauti su dabartine valdžia bei ramiai laukti situacijos pasikeitimo, sukulto nežinomų laisvės jėgų?

— Esame priešingi betkokiam bendradarbiavimui su komunistiniu Lenkijos režimu. Rūpinamiesi palaikyti kiek galint glaudesnę kontaktą su Lenkijos gyvenimu ir visuomene, matome ne tikrai blogąsias puses, bet ir pozityviasias. Taipgi pastebime neišvengiamus ten vykstančius pasikeitimus. Pasyvi laikysena ir laukimas stebuklo yra iškreipimas išeivinio mūsų gyvenimo. Tokiu atveju reikia arba grįžti į savo šalį, arba ištirpti įsikūrimo krašte.

Kardinolas — Lietuvos draugas

Vatikanas. — Paulius VI asmeniškai laišku pasveikino kardinolą Antonio Samore, kuris prieš dvidešimt penkerius metus buvo išventintas vyskupu, įvertino jo nuopelnus Apaštaly Sosto tarnyboje, jo veiklą būnant apaštališkuoju nuncijum Kolumbijoje. vėliau vadovaujant Bažnyčios viešųjų reikalų tarybai, pirmininkaujant popiežiškajai komisijai Lotynų Amerikos kraštų reikalams tvarkyti ir vadovaujant Vatikano bibliotekai ir archyvams.

Kardinolas Samore yra gerai pažįstamas ir lietuviams. Įstojęs į Vatikano diplomatinę tarnybą, 1932 metais jis buvo paskirtas apaštališkosios nunciatūros Kaune sekretorium ir šiose pareigose išbuvo beveik šešerius metus. Gyvendamas nepriklausomoje Lietuvoje, jis gerai susipažino su Lietuvos katalikų gyvenimu, užmezgė draugystės ryšius su lietuvišiais ir nuoširdžiai pamilo mūsų kraštą. Lietuvos atminimas liko visad gyvas jo širdyje. Gerai suprasdamas lietuvių tautos rūpesčius ir atjausdamas jos kančias, kardinolas Samore visomis progomis yra išreiškęs savo simpatiją Lietuvai, parėmęs lietuvių reikalus. Savo gimtinėje, Bardi miestelyje, šiaurės Italijoje, jo rūpesčiu yra pastatytas didelis meniškas lietuviškas kryžius, kuris pri-

— Baigiant leiskite patelkti asmeninio pobūdžio klausimą. Jūsų pavardė Giedroyc panaši į lietuvių Giedraitį. Ar tai pripuolamybė, ar yra koks istorinis ryšys?

— Taigi, prieiname prie pasakutinio Jūsų klausimo. Mano giminė priklauso prie seniausių lietuvių giminių ir visuomet, jau nuo XIV š., išlikusiuose dokumentuose vartojo pavardę Giedroyc. Taip vadinosi palaimintasis Michal Giedroyc XV š. pradžioje, taip vadinosi vyskupas, kurio iniciatyva ir kurio globos dėka buvo atliktas pirmasis Šv. Rašto vertimas į lietuvių kalbą. Tokio pobūdžio pavardės lietuvinimas istoriniu požiūriu yra falsifikacija. Esu lenkas, kuris didžiuojasi savo lietuviška kilme.

— Ačiū Jums, gerbiamasis Redaktoriau, už atsiliepimą į mūsų klausimus, už jūsiškes idėjas, kurios lietuvių visuomenei neabejotinai bus įdomios. Gal ir ne su visais Jūsų tvirtinimais galima sutikti, tačiau iš esmės Jūsų prabilimas į lietuvių visuomenę yra labai reikšmingas.

traukia visų pravažiuojančiųjų dėmesį, primindamas jiems katalikiškąją Lietuvą ir dabartinius lietuvių tautos vargus,

Rusija — kalėjimų šalis

1,500,000 kalinių

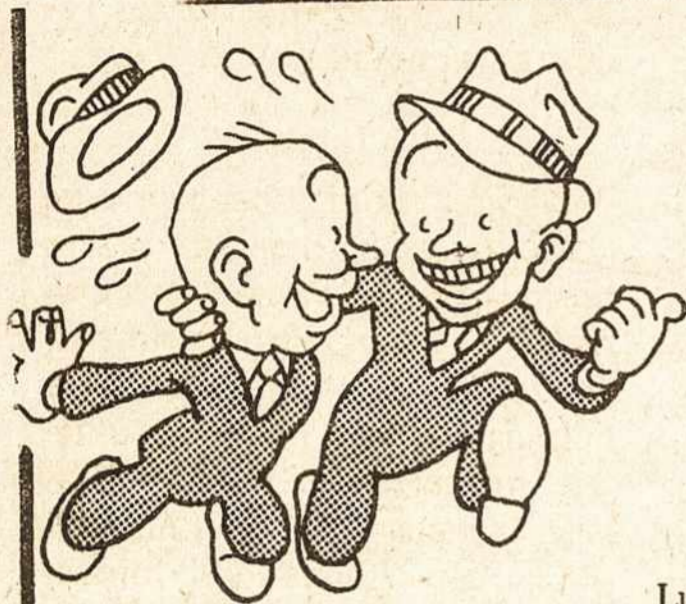
Müncheno Haus der Beggnung leidžiamas vokiečių kalba "Religion und Atheismus in der USSR" mėnesinis biuletėnis beveik visą savo 1975 Nr 2 paskyrė "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" 10 ir 11 numeriams.

To paties biuletėnio Nr. 3 laidoje idėtas straipsnis apie sovietų kalėjimuose, priverčiamojo darbo stovyklose ir psichiatrinėse ligoninėse kalinamus jų piliečius. Amerikiečiai žurnalistai B. Schwarz ir R. Smith, pasiremdami specialistų tyrinėjimais, praneša, kad Sovietų Sąjungoje yra ne mažiau kaip 900 kalėjimų ir konclagerių su iki pusantro milijono kalinių. Iš jų kokie 10,000 esą "politiniai" arba, "kitaip galvojantieji". Išvardindamas tautybes, straipsnis pamini, kad Mordovijos griežto režimo stovyklose lietuvių esą 117 (109 vyrai ir 2 moterys, kitų lytis nepažymėta). Permės stovykloje esą 62 lietuviai kaliniai, Mordvijos — 52. Kitų kalinimo vietos nežinomos. Iš jų 35 lietuviai savo 25 metų bausmę atlieka dar nuo Stalino laikų. (E.)

PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO TREČIOJO KONGRESO REIKALU

TIK 5 MĖNESIAI LIGI III PL JAUNIMO KONGRESO!

LIETUVI, KONGRESO PASISEKIMAS TAVO RANKOSE!

TRIJŲ KRAŠTŲ POSĖDIS SAJUNGOJE

(Tęsinys iš pr. numerio)

KONGRESO SVEČIAI

Sekančiame posėdyje bus sudarytas pilnesnis sąrašas asmenų, kurie turėtų būti kviešti į kongresą kaip svečiai, pav. lietuviai vyskupai, pasaulinių lietuvių organizacijų pirmininkai ir t.t. Dauguma pageidauja, kad jie būtų įtraukti ir į programą pokalbiuose ir pan.

SEKANTIS JK POSĖDIS

Sekantis bendras trijų kraštų posėdis įvyks Montevideo mieste rugsėjo 4-5-6 dienomis.

VOKIETIJOS LIETUVIŲ JAUNIMO SAJUNGOS VISUOTINIS NARIŲ SUSIRINKIMAS

VLJS metinis visuotinis narių susirinkimas įvyks 1975. VI.6-8 Bonn-Bad Bodesberge, Annabergo pilyje.

Rinkimų būdas

Andrius Šmitas pasiūlė sekantį rinkimų būdą, pagal kurį kandidatai į Kongreso atstovus renkami eilės tvarka:

Pirmiausia renkamas kandidatas pirmo vieton. Kiekvienas susirinkime dalyvaujantis VLJS narys pasiūlo iš kandidatų sąrašo tris pirmas vietas. Kandidatas, gavęs daugiausia balsų, yra išrinktas. Kandidatai gavę po lygų balsų skaičių, dar kartą statomi balsavimui. Rinkimai antrai ir likusiom vietom vyksta analogiškai.

Kelionės į III PLJK finansavimas

Kiekvienas atstovas turi pats prie kelionės prisidėti su bent DM 1.000,- net ir jei jo visa kelionė būtų sumokėta iš kitų šaltinių (pvz. iš kurios nors organizacijos). Jei nebus surenkama reikalinga pinigų suma išleisti visus 13 atstovų į III PLJK, surinkti pinigai bus skiriami sekančiu būdu: pirmiausia skiriama visiems atstovams (išskyrus tiems, kurie kelionę apsimoka patys) po DM 500,-. Po to eilės tvarka papildoma iki reikalingos sumos.

DIRBKIM KARTU +

ESTÀ NA HORA DE COLABORAR

VLJS valdybos pranešimas

VLJS valdybos pirmininkas Alfredas Lutzas pranešė, kad buvo praveisti trys VLJS suvažiavimai. Pirmasis suvažiavimas praveistas 1974.X.18-20 Bonn-Bad Godesberge, Annabergo pilyje. Antras - 1975.III.21-23 Hütenfelde, Romuvoje. Trečias - 1975.VI.6-8 Bonn-Bad Godesberge, Annabergo pilyje. Be to turėta eilė valdybos susirinkimų. Išleisti trys numeriai, VLJS Žinių ir du numeriai „Kontakto“.

Naujos valdybos rinkimai

Siūlymas naują valdybą rinkti iš keturių asmenų buvo priimtas vienbalsiai. Išrinkti buvo:

1. Lutzas, Alfredas
2. Vilčinskaitė, Živilė
3. Veršelis, Antanas Petras
4. Šiugzdinytė, Antonia

Kandidatais liko:

5. Šiugzdinis, Antanas
6. Odinis, Petras
7. Žutautaitė, Romana

Kontrolės komisijos rinkimai

Į kontrolės komisiją vienbalsiai išrinkti:

1. Šileris, Romas
2. Mašidlauskaitė, Edita

VOKIETIJOS III PLJK ATSTOVŲ SUVAŽIAVIMAS ROMUVOJE

Vokietijos III PLJK atstovų ir VLJS valdybos suvažiavimas įvyko 1975.VII.19-20 Hütenfelde, Romuvoje.

Atidarymas

VLJS valdybos pirmininkas Alfredas Lutzas šeštadienį, liepos 19 d. po piet atidarė suvažiavimą. Jis davė trumpą apybraižą naujausių žinių apie III PLJK.

III PLJK finansų telkimo komisijos klausimas

III PLJK finansų telkimo komisija 1975.VI.11 laiškų dėl įvairių susidariusių aplinkybių atsistatydino. Po ilgų diskusijų apie šias aplinkybes nutarta atsistatydinimą priimti. Sudaryta nauja III PLJK finansų telkimo komisija, susidedanti iš sekančių asmenų: kun. Vingaudas Damijonaitis, Antonia Šiugzdinytė ir Manfredas Šiušelis.

Skridimas į Pietų Ameriką

Be jau pereitame suvažiavime minėtų galimybių skristi į Pietų Ameriką

BRAZILIJOS KRAŠTO FINANSŲ KOMISIJOS

svarbiausieji telefonai:

pirm. prel. P. Ragažinskas -

Tel. 274-2295

ižd. Jonas Tatarūnas - tel. 63-7344

ižd. Vincas Banys - tel. 274-0677

sekr. Halina Mošinskienė telef. 65-0907.

kun. Vingaudas Damijonaitis surado pigią galimybę nuskristi į III PLJK su linijine bendrove (ne charter). Skrendant su šia bendrove, būtų įmanoma skristi iš Frankfurto į Pietų Ameriką iš Argentinos į Urugvajų ir iš ten į Braziliją. Visa kelionė kainuotų žemiau DM 2.000,-. Sutarta skristi šia galimybę 1975.XII.17 arba 18 iš Frankfurto ir grįžti 1976.I.11 arba 12 iš Rio de Janeiro. Grįžtant gal būtų padaryta vienos dienos pertrauka kuriame nors mieste, kur lėktuvas sustos.

Informacijos apie lietuvius Vokietijoje

Petras Veršelis pasiūlė, kad ir šio kongreso atstovai tiksliai susipažintų su Vokietijos lietuvių istorija ir dabartine veikla. Šiam tikslui labai tinkamas yra 1972 m. kun. Broniaus Liubino skaitytos paskaitos tekstas. Alfredas Lutzas pasižadėjo susirūšinti su autoriumi ir jį paprašyti, kad paskaitos tekstas būtų pritaikytas šioms metams.

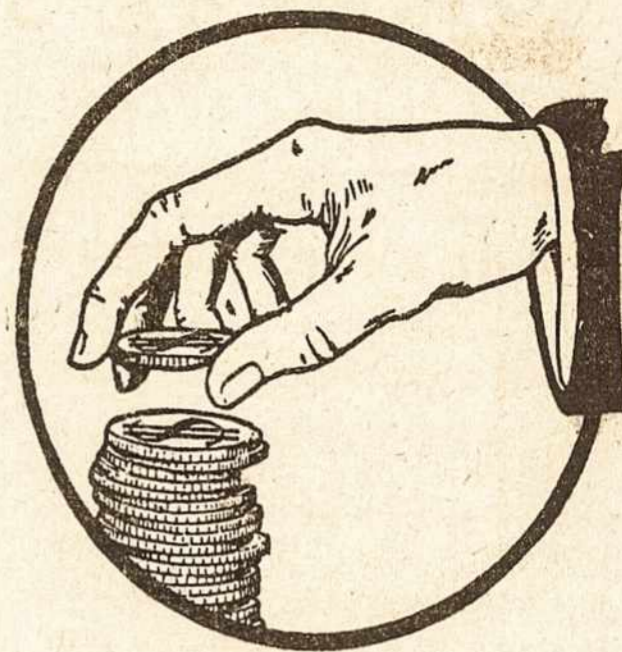
Pasiruošimas studijų dienoms

Yra nuomonė, kad kiekvienas Vokietijos atstovas turėtų išsamiai pasiruošti kuriai nors studijų dienų temai. Kai kurie jau yra pasirinkę temas, gi kitiems, kad apsisprendimas būtų lengvesnis, atstovų žiniaraštyje bus suteikta parinkta žinoma medžiaga apie studijų dienas.

Naujos III PLJK finansų telkimo komisijos pranešimas

Pareigoms naujos III PLJK finansų telkimo komisijos pasiskirstyta taip: Pirmininkė - Antonia Šiugzdinytė, Sekretorius - kun. Vingaudas Damijonaitis, Kasininkas - Manfredas Šiušelis.

Toliau buvo pranešta, kad sudarytas aukų lapo projektas. Aukų lapai bus numeruoti ir aukų rinkėjai juos turės gražinti iki gruodžio 1.

TŪKSTANTINIS VAJUS

Prie tūkstantinio vajuos, šią savaitę prisidėjo dar šie mecenatai remėjai:

42. Liuda Majienė (iš Guarujá) Inešė - Cr\$. 2.000,00
43. Antanas Gaulia (iš Rio de Janeiro) Inešė - Cr\$. 1.000,00
44. Algimantas Šlepetytis 1.000,00

KITOS AUKOS:

- Inešė - Cr\$. 500,00
- N.N. (iš Tucuruvi) 500,00
45. Antanas Stonis Inešė - 1.000,00

Lietuvi, prisidėk prie tūkstantinio vajuos. Tavo parama III P. Lietuvių Jaunimo Kongresui padės išlaikyti lietuvių jaunimo tarpe. Šio Kongreso pasisekimas yra tavo rankose.

FINANSŲ KOMISIJA

MŪSŲ MECENATAI

Turim pasidžiaugti kad gausiausia auka, iš pavienio asmens, gavome šią savaitę - iš Mokytojos Liudos Majienės, kuri, niekieno neprašoma, paaukojo III Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresui - Cr\$. 2.000,00. Taip ji tapo pirmoji dviguba Kongreso tūkstantininkė mecenatė.

Mokytoja L. Majienė, prieš II Pasaulinį karą, buvo ilgametė Vytauto Didžiojo mokyklos vedėja. Pirmosios imigracijos lietuvių vaikai dauguma buvo jos mokiniai, ypač gyvenantieji V. Belos ir V. Zelinos apylinkėje.

Dabar mokytoja L. Majienė gyvena pajūry, Guarujá mieste ir yra gražaus Hotel Rio savininkė.

Kaip malonu būtų, kad visi pasiturintieji lietuviai, sekdami šį pavyzdį, neatidėtų ir savivaliai įteiktu savo auka Kongreso išlaidoms.

III Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso vardu, dėkojam mokytojai L. Majienei už įteiktą auką.

FINANSŲ KOMISIJA

Taip pat parodytas III PLJK finansų telkimo komisijos antspaudo projektas.

Uždarymas

Sutarta sekanti III PLJK atstovų ir VLJS valdybos suvažiavima praveisti 1975.X.10-12 kur nors vidurio Vokietijoje. Vieta dar nenustatyta.

Dalyvavimas atstovams bus būtinas.

LIETUVIŠKOJI SPAUDA - MŪSŲ TAUTINĖ ŠVIESA. Remkime ją ir platinkime!

TIESA IR GYVENIMAS

I DANGŲ PAIMTOJI

“Didingas vaizdas pasirodė danguje: moteris apsisiautusi saule, po jos kojų mėnulis, o ant galvos dvylikos žvaigždžių vainikas”. Taip prasideda į Dangų Paėmimo šventės liturgija.

O mišių prefacijoj mes patys primenam dangiškajam Tėvui, tuo pačiu išreiškdami ir savo tikėjimą: “Šiandien Švenčiausioji Mergelė Marija, Kristaus, Tavo Sūnaus ir mūsų Viešpaties Motina, buvo paimta į dangaus garbę”.

Betgi nors prefacija ir sako “šiandien”, tačiau visa tai mums skamba, tartum būtų jau seniai praėjusių amžių dalykai, labai tolimi nuo mūsų ir net jokių ryšių su mumis neturintys. O tikrumoj tai realybė, kuri mus liečia ne tik

pg

SIMTMETIS NUO VYSK. VALANČIAUS MIRTIES

(1875 – 1975)

VALANČIAUS RAŠTAI

2. “Paaugusių žmonių knygelė” skirta suaugusiems pamokyti. Čia vaizduojami geri ir tvarkingi ūkininkai, kurie laikytini pavyzdžiais, ir netikė, kokiais gyvenime vengtina būti. Valančius neigiamai pasisako prieš visokius žmonių išnaudotojus: žydus, čigonus, vengrus, burtininkus, šundaktarius ir kitokius. Šiais aprašymais Valančius įspėja žmones, kad jie būtų akylesni ir nesiduotų išnaudojami. Skatina mokytis amatų, gražiau ir blaiviau gyventi.

3. “Palangos Juzė”, kaip platesnės apimties pasakojimas, vadintinas apsakymu. Šio apsakymo vyriausias veikėjas yra Juzė (Juozas) Viskanta, Palangos žvejų sūnus. Jis per ketverius metus pramoko Klaipėdoje siuvėjo amato, o paskiau išėjo į žmones duonos pelnytis. Ėjo siūdamas iš kaimo į kaimą, o po ketverių darbo metų sugrįžo turtingas, lyg koks ponas. Iš namų Juzė išėjo pėsčias, tik su maišeliu ant pečių, o grįžo važiuotas ir jau ne vienas – su žmona ir sūnumi. Toliau per 13 vakarų Juzė pasakoja tėvams ir kaimynams savo įspūdžius, ką jis matęs, ką girdėjęs plačiame pasaulyje. Tie pasakojimai ir sudaro “Palangos Juzės” turinį.

Iš čia sužinome apie įvairių Lietuvos vietovių darbus, papročius, drabužius, pramogas, šokius, dainas, pjesmes ir t.t. Juzės lūpo-

mis Valančius giria senus lietuvių papročius, o smerkia naujus, iš svetur ateinančius.

Valančiui, tam didžiajam lietuvių tautos kultūrintojui, rūpėjo visokeriopa žmonių pažanga. Skatindamas jaunimą mokytis amato, jis kartu pateikia jiems ir gražių papročių pavyzdžius, kurių gyvenime turėjo laikytis. Tad šalia praktinės pamokomos idėjos “Palangos Juzėje” pinasi drauge ir kultūrinė mintis. Ko būtų vertas toks siuvėjas, kuris temokėtų tik gerai sukirpti ir gerai susiūti? Todėl Juozas Viskanta moka ne tik gerai siūti, bet ir pačirškinti, anot Valančiaus, smuiku. Jis moko žmones giesmių, dainų, šokių ir žaidimų. Pramogose jis vadovauja jaunimui. Toks siuvėjas tai jau kas kita. Tai lietuvių siuvėjo idealas.

Tokiu šviesiu siuvėjo paveikslu Valančiui rūpėjo iškelti amatininko vardas, į kurį anuo metu žmonės žiūrėjo su panieka. Tų laikų žmonėms atrodė, jog batsiuviu, siuvėju gali būti žydas, vokiečiai, tik jokiū būdu ne lietuviai. Garbingiausiu verslu laikydami žemdirbystę, tik žemės darbų žmonės daugiausia ir vertėsi, pelningesnius verslus užleisdami kitataučiams.

Tokia žmonių pažiūra į amatus realistinio proto Valančiui atrodė nesveika, ir jis pasiryžo ją keisti. Tam tikslui turėjo tarnauti ir “Palangos Juzės” apsakymas.

iš arti, o iš pačių mūsų gelmių. Juk “į dangų Paimtoji” tai vienas iš mūsų – mūsų Sesutė, mūsų Motina. O paskui, kas įvyko su Ja, teks, nors ir ne tokioj iškilmingoj formoj, ir mums, kurie gyvename tikėjimu.

* * * *

Moteris, apsisiautusi saule, skais-tesnė už pilnatį mėnulį, apvainikuota žvaigždėm – tai kukli Moteris, kuri savo gyvenimo dienas praleido, kaip ir mes, paprastuose, kasdieniuose užsiėmimuose.

Ir šios dienos evangelijoj ją matom išsiruošusią ilgai kelionei savo giminaitei Elzbietai pagelbėti. Ir ji pati prisistato kaip paprasta “Viešpaties tarnaitė”, ir tarnauja jos pagalbos reikalingai Elzbietai, kurios namuose “prabuvo apie tris mėnesius”.

Betgi ši kukli Mergaitė yra ir Dievo išrinkta Augščiausiojo bendradarbe didingam Viešpaties pla-

nui – žmonijos išganymui – įvykdyti. Taip Ji tampa ta “mano Viešpaties Motina”, kaip ją tuoj sveikina Elzbieta; ji – “pagirtoji tarp moterų”, ji savo iščiose nešiojo Jėzų, “kuris išganys visą tautą”, ji, kurią visos kartos vadins palaimintąja...

* * * *

Marijos triumfas danguje nėra kokio tai seniai praėjusio įvykio prisiminimas, o vaizdus pristatymas kiekvieno mūsų paskirties. Ji tuoj nugalėjo mirtį, Kristui ją nugalėjus. Ir mes, nors kiek lukterėję, irgi tapsim mirties nugalėtojai. “Kristus prisikėlė iš numirusių... Kaip Adome visi miršta, taip Kristuje visi bus atgaivinti”, mums primena antrasis šios dienos skaitymas. O tikėjimo išpažinime patys tvirtai prisipažįstam: “Laukiu mirusiųjų prisikėlimo”.

Todėl “Žolinė” – ne tik Marijos, o ir mūsų visų šventė.

4. „Antano tretininko pasakojimai” savo kompozicija primena “Palangos Juzės” apsakymą. Tik vietoje siuvėjo čia vaizduojamas kaimo “daraktorius”, buvęs Dotnavos vienuolyno tarnas Antanas, kuris eina per žmones, mokydamas vaikus skaityti ir rašyti. Vakaris Antanas pasakoja vaikams ir suaugusiems apie Dievą, apie pasaulio sukūrimą, apie Lietuvos praeitį apie pilis ir t.t.

Tokie pasakojimai, kurių čia yra 29, ir sudaro “Antano tretininko pasakojimų” knygą, skirtą žmonių švietimui. Tai savotiškas vadovėlis kaimo “daraktoriams”.

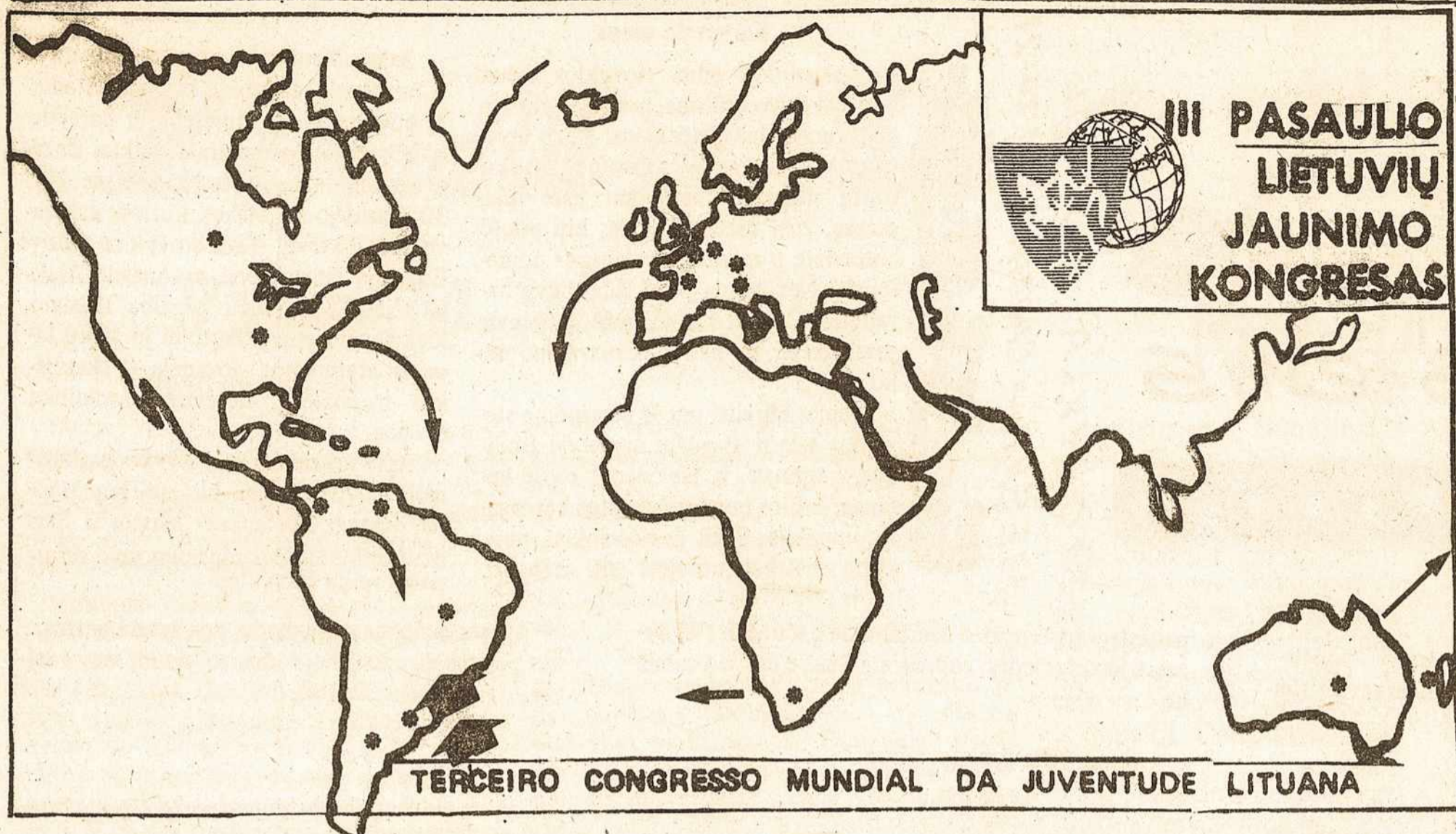
III. Moksliniai raštai: Mokslinis Valančiaus veikalas yra “Žemaičių vyskupystė”, išleista 1848 m. Vilniuje. Šiame dviejų tomų istoriniame veikale Valančius aprašo kata-

likų tikėjimo raidą nuo žemaičių krikšto (1413) ligi 1841 m. Rašydamas “Žemaičių vyskupystė”, Valančius nesitenkino vien religijos istorija: jis duoda daug medžiagos ir iš lietuvių kultūrinio bei politinio gyvenimo.

I tomo pradžioje Valančius duoda bendrą Žemaitijos gyvenimo apžvalgą. Nurodo vyskupijos sienas, aprašo žemaičių girias ir jų gyvūniją (paukščius, žvėris, bites), žmonių papročius, gyvenamus namus, visuomeninę santvarką, teismus ir kita. Toliau aprašomas senovės žemaičių tikėjimas (dievaičiai ir deivės, šventyklos, kunigai), žemaičių krikštas, katalikų tikėjimo plitimas, katalikų tikėjimo nykimas, atgijimas ir įsigalėjimas.

II tome aprašomas Žemaičių vyskupijos švietimas, mokyklos, rašytojai (M. Daukša, K. Sirvydas, J. Pabrėža ir kt.), vienuolynai (jėzuitai, bernardinai, dominikonai, karmelitai, pijarai, pranciškonai ir kt.), kunigų susirinkimai, žemaičių kerėjimai ir burtai (tikėjimai raganoms, raganų teismai ir kt.), Bažnyčios papročiai (naujo kalendoriaus įvedimas, atlaidai ir kt.), kiti tikėjimai (dorovė, sąžiningumas, blaivumas, senojo tikėjimo išpažinimai, perėjimai į kitus tikėjimus ir kr.).

“Žemaičių vyskupystėje” aprašyti istoriniai faktai yra reikšmingi tuo, kad jie pagrįsti statistikos duomenimis ir vertinami kritiškai, objektyviai. Šiuo veikalu Valančius atskleidžia nemažą istorinės tiesos lietuvių kultūrinei praeičiai pažinti.

MENSAGEM ÀS FAMILIAS DO INTERIOR

O Congresso é um festejo que atinge a todos os lituanos e seus descendentes no Brasil, pois virão representantes de quatro ou cinco continentes (veja p. 1) para conhecer o Brasil e homenagear a coletividade lituana, às vésperas do cinquentenário da imigração principal. Os que estão mais perto dos preparativos trabalham com a intenção e o desejo de representar todos.

O comitê de finanças já recebeu colaborações do Rio de Janeiro, Porto Alegre, Campinas, Santos, e espera a contribuição, grande ou pequena de todos. Mas os preparos e o congresso não se limitam a finanças.

O comitê organizador convida as famílias do interior a participarem do congresso, assistindo o Reveillon, o encerramento, o festival de danças folclóricas, a exposição. Caso necessitem alojamento, a comissão está pronta a ajudar. E os participantes de quinze países vão conhecer um pouco do interior, nas excursões ao Litoral Paulista, Rio, Itu e o roteiro das águas minerais. É aqui que algumas famílias poderiam encontrar os nossos hóspedes. Esperamos ter condições de mandar dois ou três grupos artísticos para o interior, o que depende do interesse das famílias de outros municípios e estados.

Ainda, como divulgação do congresso e da cultura lituana, temos objetos de arte folclórica (tecidos, cintos, chaveiros, decalques, cinceiros, trabalhos de cerâmica e madeira), além de livros, dicionários e discos. É só procurar informações pelo correio ou por telefone.

Apenas no estado de São Paulo há 103 municípios que contam com famílias de origem lituana, sem falar do Belém do Pará até Rio Grande e da Rondônia até Salvador. Como diz a comissão de finanças, "é a hora de colaborar".

O comitê organizador

**ESTÁ NA HORA
de COLABORAR**

Agradecemos à família Šlepetyš que nos recebeu com tanta simpatia e também a colaboração que fez ao Congres-

so. Um recado ao Paulo e a irmã: vocês bem que poderiam nos ajudar com o Congresso. Pensem no caso. Contamos com vocês.

Outro que poderia nos ajudar e muito, seria o Roberto Baranauskas. Tivemos o prazer de conhecê-lo outro dia e vamos fazer força para que ele também nos ajude, pois o Congresso é de todos nós.

Mandamos os nossos parabéns ao Sérgio e à Vera lá da Vila Libaneza. Apesar de serem ainda garotos, estão fazendo um trabalho e tanto, para arrumar acomodações para o pessoal que virá do exterior. E daqui vai um apelo às famílias que forem visitadas por eles, recebam-nos com carinho pois estes dois jovens estão trabalhando sem visar nenhum tipo de recompensa pessoal e sim tentando ajudar o Congresso.

Domingo último teve almoço na Vila Anastácio e, pelo que pude saber, foi um estouro. Parabéns aos organizadores. Uma das que organizou esta feijoada foi a Geny Žarkauskas, e para quem não sabe, a moça trabalha no Palácio do Governo e é muito quente; e nem por isso está por aí esnobando, muito pelo contrário, quando se pede sua ajuda ela sempre nos atende com aquele sorriso que lhe é peculiar. É o tal negócio quem é não precisa ficar aparecendo por aí. Um abraço, Geny.

Um lembrete. Dia 22 de Agosto às 18 hs. teremos a abertura da Exposição dos países Bálticos lá na praça Roosevelt. Esta exposição irá de 22 a 30 de Agosto. Na próxima semana vamos escrever mais detalhes sobre esta exposição.

**TĖVU ŽEMĖ LIETUVA
MŪS ŠIRDYJE VISADA!**

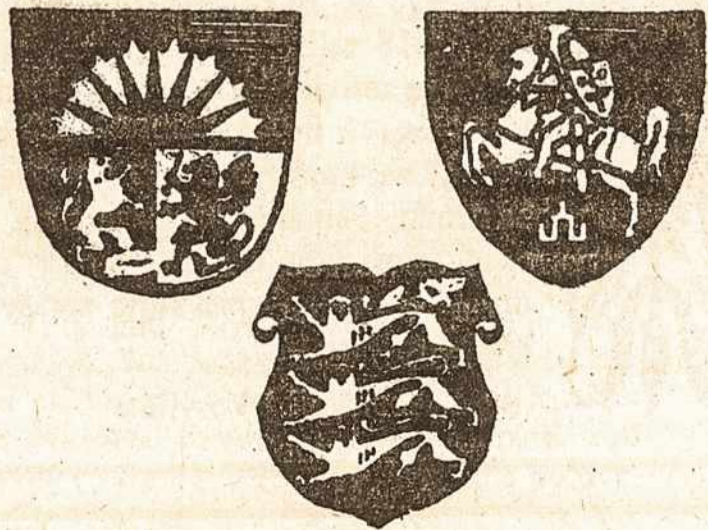
A partir de hoje sempre que escrevermos, vamos falar alguma coisa sobre a Lituânia. Você sabia que: a língua lituana é uma das línguas indo-europeias, e que a língua lituana juntamente com o letoniano compõe o grupo das línguas bálticas da família de idiomas europeus? ; a língua lituana possui muitos aspectos comuns à antiga língua hindu (chamada sânscrito), porém, quase todos esses aspectos, ainda conservados, provêm da antiga língua primitiva indo europeia. Portanto é um erro dizer-se que o sânscrito seja quase a "mãe" da língua lituana. O sânscrito é isto sim, num certo sentido, é mãe das atuais línguas do norte da Índia (hindu, urdu, bengali etc.). A língua sânscrita é apenas uma irmã dos outros grupos de línguas indo europeias.

(Estes dados nós os tiramos do Pequeno Dicionário Escolar Lituano Português).

Kitą savaitę bus daugiau.

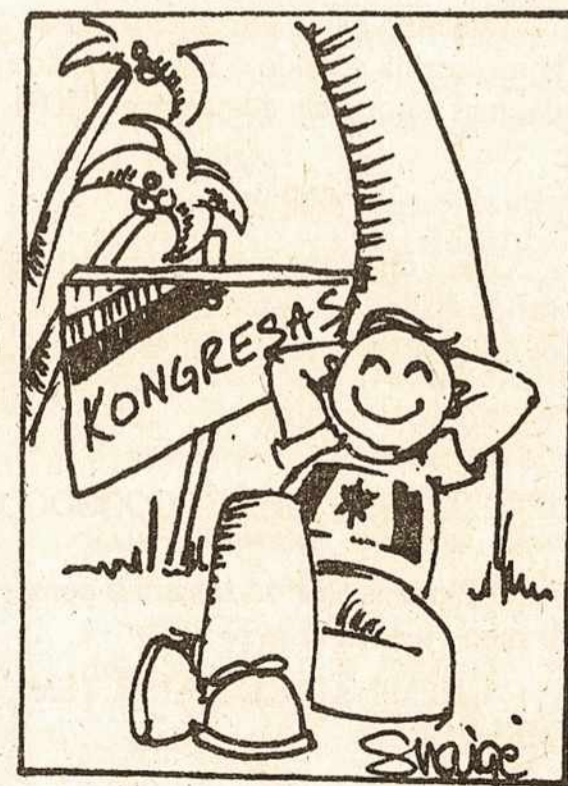
Algirdas

**EXPOSIÇÃO DOS
PAÍSES BÁLTICOS 75**

PABALTIEČIŲ PARODA 75

bus, kaip ir kitais metais, tame pačiame
SALÃO PORTINARI,
PRAÇA ROOSEVELT
São Paulo
Rugpjūčio (Agosto) 22 - 31 d.d.

Mūsų Lietuva Mažiesiems

Dia da amizade

23 de julho

Depois do bate-papo sobre a amizade, "aquele em que só a Leonice falou", todos ficaram satisfeitos com os amigos sorteados.

-o-o-o-

Após a árdua corrida nas colinas de Caucaia, eis que surge o vencedor que foi o Edson.

-o-o-o-

O Ricardo M. quis dar de bom bandeirante para desbravar as matas de Caucaia, acabou se dando muito mal, coltou cheio de carrapatos.

-o-o-o-

Apareceram no acampamento dois "ladrões", que levaram muita coisa e a turma revirou toda casa a procura de seus pertences, mas na fogueira tudo foi resolvido.

-o-o-o-

Vocês viram o largo sorriso do Eliseu, quando soube da sua amiga do dia.

-o-o-o-

A Iruté está se comportando como uma boa menina, mas isso não deixou-a, muito feliz, porque outro dia ela estava reclamando que não fez nenhuma peraltice.

-o-o-o-

Todos pensavam que a Doris era a atleta do grupo, mas quem acabou vencendo foi a Marinei em todas as Olimpíadas.

-o-o-o-

Tamanho não é documento... isso foi provado hoje na corrida quando o Paulinho não venceu a corrida, mas à noite ele deu aquele SHOW.

-o-o-o-

Quem diria que o padre Saulaitis andou aprendendo Ballet, terça-feira, todos o viram demonstrar os seus passos quando dançava perto da fogueira....

-o-o-o-

AAAAA, IIIIIII, OOOOOOOO, UUUUU...

O Puma apesar do tamanho conseguiu conservar o rabo HEM M M M M ?

"QUEM NÃO É O MAIOR TEM QUE SER O MELHOR"

-o-o-o-

IMPORTANTE:

Dizem por aí que o padre Saulaitis saiu a noite

STOVYKLA "BALTOJI
MEŠKA" - CAUCAIA VII 20-27

Karnavalo diena

Paskutiniai pilna stovyklos diena taip pat buvo linksma, nes visą rytą reikėjo ruošti havajietiškiems "luau" pietums. Kol mergaitės paruošė egzotiškų vaisių mišrainę, berniukai kasė luau duobę, žuvį moliu aplipdė, kiti puošė laužavietę ir medžius spalvingais popierėliais. Net malda prieš valgi buvo havajietiška sėdint kalbėta. Molyje žuvis gerai iškepė, tik liko kiek rusva nuo molio.

Popiet būreliai puošė pagrindinę stovyklos salę p. Bagdžių namelyje žibintais, kaspinais, ir kiekvienas ruošė aprangą, kurios buvo pristatytos karnavalo pradžioje. Sekė dainos šokiai, po kurių nelabai norėjosi eiti miegoti.

passada para limpar o caminho da excursão. Foi necessário tirar; leões, cobras, aranhas, e etc. do caminho

Dia dos escoteiros

24 de julho

O Trio Ipanema (Edson, Claudio e o Mekšėnas), estão com ciúmes do André, também o fofinho vive se contundindo e precisando de cuidados das enfermeiras.

-o-o-o-

Os "Vorai", na excursão foram a direita ao invés de virar à esquerda. Por que será? Eles puseram a culpa no mapa, mas nós estamos desconfiados que deve, ter alguma coisa a mais para os lados de Caucaia. Serão as "amazonas"?

-o-o-o-

A massa de pão deliciosa feita pelo padre Saulaitis, estava divina, parecia um pão-de-ló, salgado em alguns pedaços e sem gosto em outros.

... e a Danute na excursão se machucou, não encontrou nenhum cavalheiro forte, alto, loiro que a trouxesse para casa.

-o-o-o-

As cozinheiras estão reclamando:

— Não vão mais fazer comida. Ninguém jantou após terem tido um ótimo, almoço na excursão.

-o-o-o-

Pede-se as Lelijos que mudem as músicas ou melhor: A MÚSICA do gravador. Todo o dia a mesma coisa...

O Balta de rabinho, lavando camiseta, chamou a atenção de todos, que até a Cintia reparou e comentou:

— VOCÊ PARECE UMA MULHER.

-o-o-o-

Quem fez a sinalização devia morrer de medo de cachorros, porque quando desenhou os mapas escreveu CUIDADO CACHORROS BRAVOS, todos pensavam encontrar grandes animais caninos, mas na verdade não passavam de pequenos filhotinhos.

-o-o-o-

A Leonice andou o acampamento inteiro ou melhor até a tarde passada de lenço na cabeça, o que será que aconteceu a noite que ela apareceu sem o dito cujo?

-o-o-o-

A turma adorou quando se viram alguns anos passados, nos "slides" apresentados, mas uma coisa incucou muita gente, por que será que todos que viam as suas fotos se escondiam?

Stovyklos pabaiga

Sekmadienį stovyklavietę sutvarkyti buvo nelabai sunku, nes jau šeštadienį buvo surinkti popierėliai ir darbelių likučiai. Visų asmeniniai daiktai išnešti laukan, nameliai valomi. Apie 10:30 prasidėjo šv. Mišios, kuriose dalyvavo apie 20 tėvų. Tada stovyklos vadovė Eugenija Bacevičienė su Antano Aleknavičiaus ir vadovų pagalba išdalino kiekvienam stovyklautojui jo taškų lapą ir atitinkamą dovanėlę — skautiškus marškinius, lietuvišką ženkliuką ar pan.

Apie antrą valandą išvyko paskutiniai stovyklautojai, likdami nepaprastai dėkingi malonioms Magilų ir Bagdžių šeimoms, užleidusioms savo vasarvietes vaikų stovyklai.

Apesar da longa caminhada, dos desencontros, dos perigos da excursão, todos voltaram, sãos e salvos.

-o-o-o-

Sabem no caminho perguntaram se a gente estava fazendo ROMARIA.

-o-o-o-

Į NERINGOS STOVYKLA KELIONĖS IŠPŪDŽIAI

Sužinojome truputį vėlokai, kad mes dvi su Vandute, dėka Tėvų Jėzuitų pastangomis ir rūpesčiu, esame paskirtos keliauti į lietuvių jaunimo stovyklas pasimokyti stovyklų meno Amerikoje. Greitai turėjome tvarkytis išvažiavimui dokumentus ir išgauti užsienio pasus.

Pasisekė greitai ir gerai, ir štai anksčiau rytą, birželio 23 d. įsėdę į Jonuko mašiną, lydimos Vandutės mamos, gaila, mano mama negalėjo kartu vykti. Per keletą valandų nusidanginome į Rio de Janeiro.

Turėjome vykti ten, nes iš Rio lėktuvas išskrenda į New Yorką. Apsistojome pas p. Pilipavičienės sūnų. Dar turėjome truputį laiko pasivaikščioti po Rio ir tuojau pat rengėmės šiai tolimajai kelionei. Dvi valandas anksčiau prieš išskrendant, t.y., 21,30 min. jau turėjome būti Galeão aerodrome. Kaip mat pralėkė ši mums tokia trumpa diena ir štai sėdame į lėktuvą.

Sprausminis lėktuvas, kaip kokia rakieta, išsiveržė aukštyn ir aprėžęs ratą aplink miestą, dingo nakties tamsumoje palikdamas Rio skendantį žiburių klane. Neužilgo pralėkėme Braziliją — Brazilijos sostinę ir už kiek laiko nusileidome į Porto Rico, gal būt, pripildyti lėktuvui kuro. Už keliolika minučių vėl pakilome ir skridome tiesiog į New Yorką.

Kennedy aerodrome mūsų jau laukė rasa Miliūkaitė ir jos draugė Marytė. Jos mus pasiėmė, įsisodino į mašiną ir vežiojo po visą New Yorką pažinti miestą. 18 val. vakare atsisveikinau su Vandute aerodrome, nes ji turėjo skristi į Čikagą, ir nuvykau nakvynei pas p. Miluikiene, kuri mane mielai priėmė ir pavaišino. Pernakvojus, kitą dieną, su viena šeima ir jų mašina vykau į "Neringos" stovyklą, apie kurią aprašysiu kitame numeryje.

Audra Vosyliūtė

Literatūra · Dailė · Mokslas

Vysk. M. Valančius

(Biografiniai bruožai)

Šiomet minime darbštus visuomenininko, tautos švietėjo ir blaivintojo, garbingo Žemaičių vyskupo M. Valančiaus 100 metų mirties sukaktį. Tai sukakties proga nors trumpai susipažinkime su to žymaus veikėjo gyvenimu.

Motiejus Valančius gimė 1801 m. vasario 16 d. Nasrėnų k., Salantų vls., Kretingos aps. Jo tėvai buvo laisvi ir pasiturintys ūkininkai, tai stengėsi išmokslinti ir savo vaikus. Būsimasis vyskupas mokėsi Žemaičių Kalvarijos šešiaklasėje mokykloje ir ją baigė 1821 m. Apie du metus pasimokęs Varnių kunigų seminarijoje, stojo į Vilniaus vyriausiąją kunigų seminariją. Ją baigė 1828 m. teologijos kandidato laipsniu ir tų metų rugsėjo 1 d. Vilniaus katedroje buvo išventintas kunigu.

Išventintas kunigu, buvo paskirtas į Moziriaus aps. mokyklą tikybos mokytoju. Bet jis ten nerimo ir po kiek laiko buvo perkeltas kapelionu į Kražių gimnaziją. Čia jis mokė ir auklėjo jaunimą, buvo visų mylimas ir gerbiamas. Mokydamas kitus, kartu ir pats mokėsi. 1836 m. gavo teologijos magistro laipsnį. Vėliau buvo pakviestas Vilniaus Dvasinės akademijos profesoriumi ir 1842 m. gavo teologijos daktaro laipsnį. Po kiek laiko su šia akademija persikėlė į Petrapilį. Bet neilgai ten dirbo: blogas oras kenkė jo sveikatai ir vėl persikėlė į savo pamiltąją Žemaitiją.

1845 m. paskirtas Varnių kunigų seminarijos rektoriumi. Čia jis paruošė dviejų tomų istorinį veikalą „Žemaičių Vyskupystė“. Tai buvo labai vertingas veikalas, kuriame nušvietė katalikų bažnyčios Lietuvoje išsistėgimą, pasiremdamas istoriniais faktais. Seminarijoje įvedė naują tvarką ir savo auklėtinius ragino būti ne tik gerais kunigais, bet ir tvirtais lietuvišiais patriotais.

1848 m. popiežiui Pijui IX leidus, M. Valančius buvo konsekruotas vyskupu ir paskirtas Žemaičių vyskupijos valdytoju.

Paskirtas vyskupu, tuoj pradėjo šviesti ir dorinti žmones. Dažnai lankė savo vyskupijos parapijas ir visose bažnyčiose įvedė vienodą tvarką. Savo aplinkraščiuose ragino kunigus pamilti lietuvišką kalbą, mokslą ir šviesti žmones. Parapijų centruose steigti skaityklas, knygynus ir leisti visiems nemokamai naudotis. Kunigams liepė surašyti mokančius skaityti žmones ir tokias žinias jam siųsti kiekvienais metais.

Ragino kunigus steigti parapines mokyklas, kuriose vaikai būtų mokomi skaityti gimtąją kalbą. Ragino ir dvarininkus, kad jie savo dvaruose steigtų mokyklas ir šviestų žmones. Ir vyskupo dėka jau 1853 m. Kauno gubernijoje veikė apie 200 mokyklų, kuriose mokėsi apie 6.000 vaikų. Iki 1863 m. tų mokyklų skaičius dar gero kai padidėjo ir vyskupas pradėjo rūpintis mokytojų seminarijos įsteigimu. Bet po 1863 m. sukilimo rusai uždarė visas lietuviškas mokyklas. Tuomet vyskupas liepė steigti kaimuose slaptas mokyklas, kuriose darbuosė dar ir mums žinomi „daraktoriai“.

Vyskupas buvo didelis žmonių teisių gynėjas. Smerkdamas tuos dvarininkus, kurie skriausdavo savo žmones. Kai kuriuose dvaruose buvo išgalėjęs paprotys, kad to dvaro darbininkai negali tuoktis be dvarininko leidimo. O buvo ir tokių dvarininkų, kurie skriausdavo moteris reikalaudami, kad po vedybų su juo praleistų pirmąją naktį... (Apie tokias dvarininkų darytas moterims skriaudas yra plačiai aprašyta P. Rusecko knygoje „Baudžiava“). Tai vyskupas gynė moterystės ir dorovės teises ir nusikaltusius griežtai bausdavo.

Vedė kovą su girtavimu ir įsteigė stiprią „Blaivybės broliją“. Rašė kunigams ir dvarininkams aplinkraščius ir aiškino blaivybės naudingumą. Dauguma dvarininkų paklausė galingo vyskupo balso, panaikino bravorus ir uždarė karčemas. Bet rusai tuojau pajuto, kad panaikinus karčemas, valstybės iždas turį didelių nuostolių. Todėl pradėjo kovoti su vyskupo platinama blaivybe ir uždarė Blaivybės broliją. Bet blaivybės idėja jau buvo plačiai paplitusi ir žmonės vengė girtavimo.

1863 m. prasidėjo lietuvių ir lenkų sukilimas prieš rusus. Vysk. Valančius slaptai sukilėlius rėmė ir laimino jų veiksmus. Rusai, numalšinę sukilimą, įtarė, kad ir vyskupas jį rėmė. Bet negalėdami jo apkaltinti ir nubausti, iš Varnių perkėlė į Kauną. Vyskupą policija stipriai saugojo ir net neleido vizituoti vyskupijos. Tuomet žmonių minios pradėjo keliauti į Kauną ir lankyti savo mylimą vyskupą.

Parašė ir išleido daug religinio ir pasaulietinio turinio knygų. Pradžioje jas spausdino Vilniuje, o kai rusai uždraudė lietuviams spauda, tai knygų spausdinimą perkėlė į Rytprūsius. Iš ten knygnešiai jas nešė į Lietuvą ir slaptai platino. Jo knygas žmonės mėgo, nes buvo parašytos lengvai suprantama kalba, žemaičių tarpe. Buvo paruošęs leisti laikraštį, bet rusų valdžia nedavė leidimo.

Vyskupas Motiejus Valančius mirė 1875 m. gegužės 17 d., Kaune. Palaidotas bazilikos požemiuose.

V. Vytenietis

Mstislavas Dobužinskis gimė 1875 m. Novogorode. Tai seniausias istorinis šiaurės Rusijos miestas. Jo tėvas, kilęs iš senos lietuviškos šeimos, buvo gvardijos artilerijos karininkas. Jo motina, operos dainininkė, buvo novgorodietė. Netrukus jo tėvai persiskyrė, ir jaunąjį Dobužinskį auklėjo tėvas. Visą savo gyvenimą Dobužinskis labai vertino ir mylėjo savo tėvą. Jis buvo labai aukštos kultūros, žavėjosi gamta, istorija ir menu. Pastarasis tėvo pomėgis ir nulėmė jaunojo Dobužinskio likimą. Su savo tėvu jis daug keliavo ir mokėsi. Peterburge jis igijo teisės mokslų diplomą. Baigęs teisės studijas, savo tėvo skatinamas, jis tęsė savo dailės studijas, kurias buvo pradėjęs nuo dešimties metų amžiaus. Jis studijavo Peterburge, Prancūzijoje, Vokietijoje, Italijoje. Grįžęs į Peterburgą, ilgesni laiką atsidėjo graviūros studijoms.

1902 m. Dobužinskis įjungė į grupę vardu 'Mir Iskustva' (Meno pasaulis). Šis judėjimas daug prisidėjo prie meno atgimimo Rusijoje pirmame dešimtojo amžiaus ketvirtyje.

Jis laisvai valdė įvairias tapybos technikas ir

taip pat daug dirbo grafikoje, iliustracijoje, dekoracijoje.

Nuo 1906 metų jis daug laiko skyrė meno mokymui. Kartu su Leonu Bakstu buvo įsteigę studiją, kurią vadino 'Baksto ir Dobužinskio mokykla'. Vienas pirmųjų jo mokinių buvo Marčas Čagallsis, vėliau išgarsėjęs visame pasaulyje.

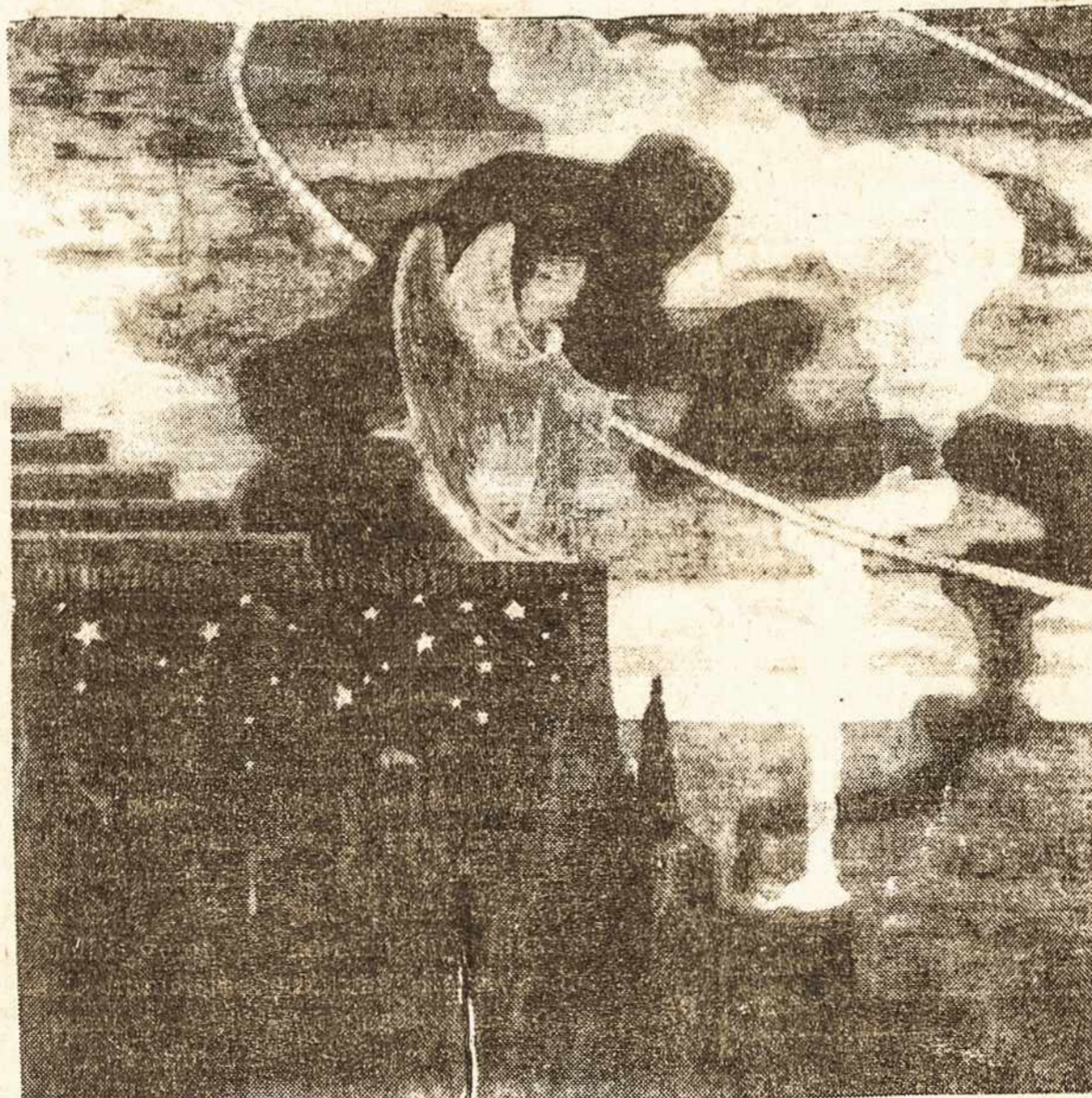
Po revoliucijos jis buvo paskirtas Dekoratyvinio Meno Kolegijos profesorium, prie kurios įkūrimo labai aktyviai prisidėjo. Taip pat mokė Peterburgo valstybinėje meno akademijoje. Vėlesniais metais buvo Meno mokyklos mokytoju Lietuvoje.

1907 m. jis pradėjo reikštis kaip teatro dekoratorius, ir per 50 jo gyvenimo metų teatras užėmė labai svarbią vietą jo kūrybiniame darbe. Pradžioje jis bendradarbiavo su didžiais Rusijos teatro kūrėjais – Stanislavskiu, Meyerholdu, Komisarževskiu, Jevrejinovu. 1914 m. jis pasirodė Paryžiuje, dekoruodamas Diagilevo 'Ballets Russes' ir Londone Anos Pavlovos baletus.

Didžiojo karo metu (1914-1918) jis tarnavo medicinos korpe. Bet ir čia nepraleido progos meniniam darbui. gyvenimas Peterburge buvo labai sunkus. Krašte kilusi ekonominė suirutė smarkiai palietė ir Peterburgą. 'Meno namai' buvo lyg užuovėja vargan patekusiems dailininkams, muzikams, rašytojams. Dobužinskis buvo šių namų vicepirmininkas ir meno sekcijos vedėjas.

1923 m. jam buvo leista vykti į Europą pasižvalgyti, kas daroma meno srityje. Tada jis aplankė Lietuvą, Vokietiją, Daniją, Olandiją, Švediją, Belgiją ir Prancūziją. Dresdene jis sukūrė dekoracijas 'Eugenijaus Onegino' operai. Šios kelionės Dobužinskui turėjo lemiamą reikšmę. Didžiau sija išpūdi jam padarė jo tėvų kraštas, Lietuva. Tik neseniai atkovota nepriklausomybė kėlė milžinišką entuziazmą visose krašto kūrybos srityse, neaplenkiant ir meno. Nuo šiol jis su šeima apsigyvena Lietuvoje.

(Tęs. 8 psl.)

M. K. Čiurlionis — Auksa

M. V. DOBUŽINSKIS (iš 7 psl.)

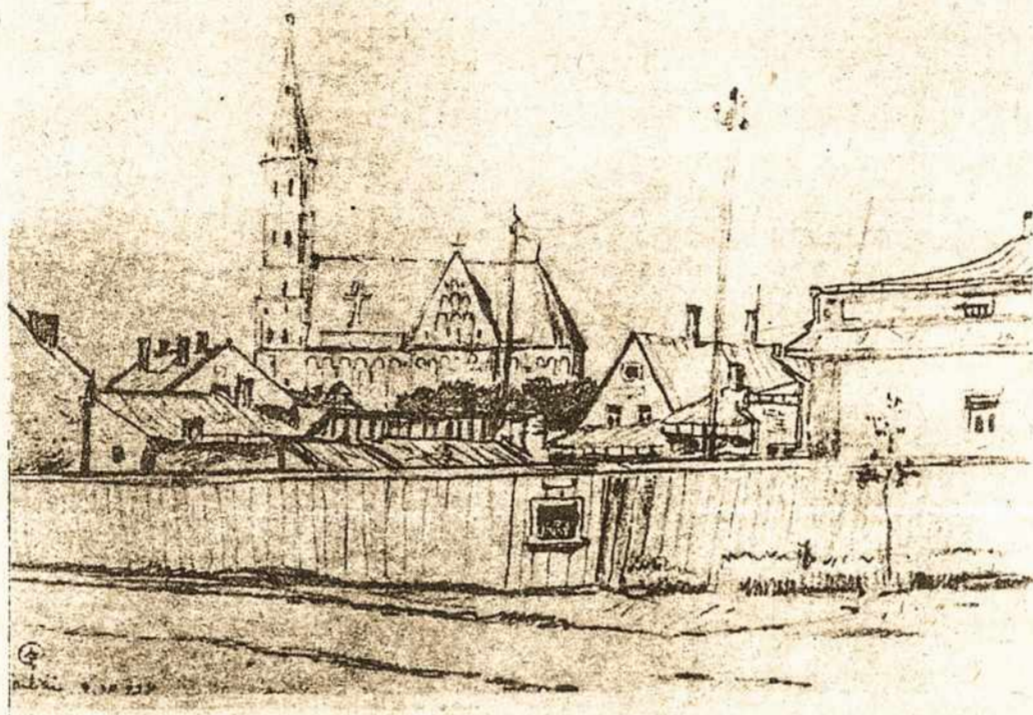
Dažnai vyksta į Londoną ir Paryžių, kur su dideliu pasisekimu kuria dekoracijas teatrams.

Lietuvoje Dobužinskis išvysto plačią meninę veiklą. Kurį laiką mokęs Kauno Meno mokykloje, jis atidaro savo meno studiją. Aktyviai dalyvauja žygiuose, kurių tikslas buvo apsaugoti meninius ir kultūrinius paminklus. 1933 m. važinėja po visą Lietuvą, piešdamas istorinės ir meninės vertės paminklus. Šiuo laikotarpiu jis sukūrė dekoracijas apie 40 spektaklių Kauno teatre, surengė keletą parodų. 1935 m. jis nuvyko į Londoną su Lietuvos Valstybės baletu, kur dekoravo keturis spektaklius. 1938 m. žymus aktorius Mykolas Čechovas įsteigė Londone teatro studiją ir pasikvietė Dobužinski jam padėti.

1939 m. Čechovas buvo pakviestas įsteigti teatro studiją Amerikoje, ir Dobužinskis buvo paprašytas vykti kartu ir tęsti Londone pradėtą darbą. Tad, besant vos keletui savaičių prieš antrojo pasaulinio karo pradžią, 1939 m. Dobužinskis atvyko į Ameriką. Ir čia, jau sulaukęs 64 metų amžiaus, pradeda naują savo gyvenimo etapą. Per aštuonerius metus, kuriuos gyveno New Yorke, jis dirbo įvairiose meno srityse, retai tebedamas namie. Bostone jis surengė keletą parodų, Washingtonė dirbo, rinkdamas rusų meno bibliografiją Kongreso bibliotekai. Nemaža laiko praleido Rhode Island, kur piešė devynioliktojo šimtmečio namus, kuriems grėšė pavojus išnykti. Pusmetį dirbo, dekoruodamas filmų pastatymus Kalifornijoje. Taip pat aplankė Torontą ir Montreali, kur kūrė teatro dekoracijas. Jo dekoracijomis puošėsi ir Metropolitan New Opera bei City Center teatrai.

Pasibaigus karui, 1947 m. Dobužinskis vėl grįžta į Europą. Dirba dekoracijas baletams Paryžiuje. Beveik dvejus metus praleidžia Italijoje, dirbdamas Milano La Scalos ir St. Carlo Neapolio teatruose. Lankosi Paryžiuje, Londone, Šveicarijoje. Dirba teatruose, o taip pat rašo savo atsiminimus. 1957 m. lapkričio mėn. vėl grįžta į New Yorką, kur po mėnesio baigia savo keliones,

riausiai jam patiko pradėtoji sonata, iš 'Jūros' -- ir paskutinė dalis, 'Žalčio' sonata, preliudas ir fugos, o iš Zodiakų -- 'Vandenius', 'Žuvis', 'Dvyniai', 'Mergelė'. Na, ir 'Fantazija' o ypač paskutinė dalis. Pasakė: 'Svarbiausia, kad visiškai originalu, velniai žino, viskas iš savęs'. Užtruko gan ilgai ir labai maloniai laiką praleidom".

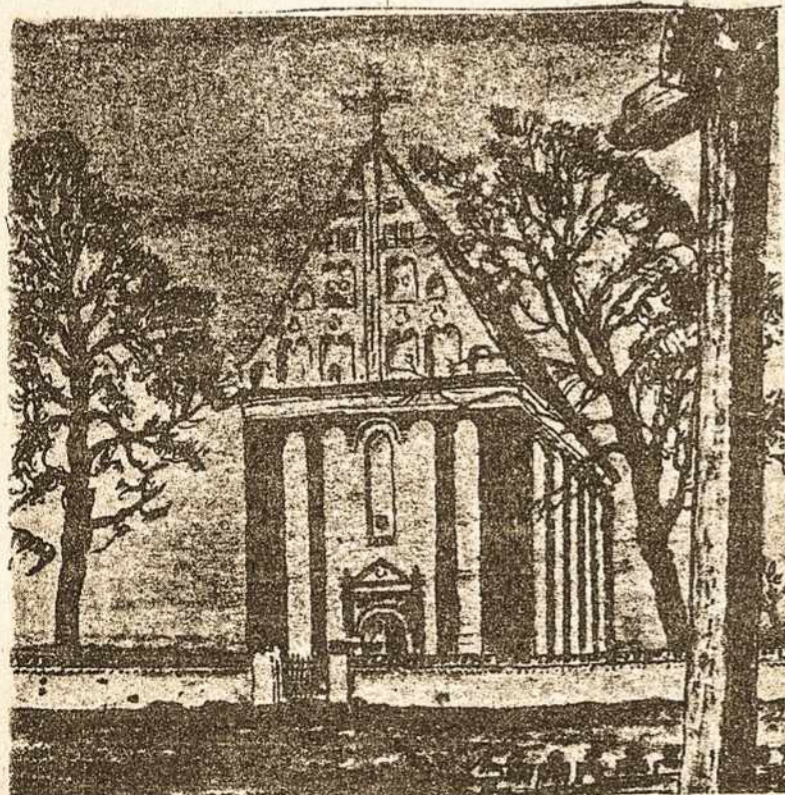
Šiauliai

sulaukęs 84 m. amžiaus.

Tai nuostabiai kūrybingas gyvenimas Visuose pasaulio kampuose palikta kruopštaus darbo pėdsakų. Mat, ką Dobužinskis darė, viską darė su dideliu atsidėjimu ir meile. Lietuvos mene, o ypač teatriniame mene, Dobužinskis paliko ryškius pėdsakus. Lietuvos teatrui sukūrė apie 40 veikalų dekoracijų ir kostiumų. Jo dekoracijos pasižymi nuodugniu epochos pažinimu, sceningumu ir tikra veikalo nuotaika. Daugelis jaunųjų Lietuvos teatro dekoratorių labai daug pasimokė iš Dobužinskio. Režisieriams buvo lengva su Dobužinskiu bendradarbiauti. Aktoriams buvo lengviau jo dekoracijose vaidinti.

Gerbtinas M. Dobužinskis dar ir už tai, kad jis, galima sakyti, atrado Čiurlionį. Tai jis skatino jį dirbti, įvedė į menininkų tarpą Peterburge ir įvairiais būdais jį rėmė. Kai dar niekas Čiurlionio nebuvo tinkamai įvertinęs ir supratus, Dobužinskis pirmas atkreipė į jį savo dėmesį. Tai paliudija ir M.K. Čiurlionio pareiškimai laiškuose.

"Šiandien buvo Dobužinskis pas mane. Gailiuos, kad nematei, kaip jis gėrėjosi. Reikia žinoti, kad jis visados gana stamantrus, bet apžiūrėdamas mano dalykus, visiškai supliuško. Ge-

Skaruliai

Birutė KEMEŽAITĖ

NELIŪSKI, TĖVYNE!

Neliūski, tėvyne, jau kančios neilgos,
Nes tavo vaikai vėl tave išvaduos.
Bus naujos sukurtos poemos ir himnai,
Vėl mūsų trispalvė laisvai plevėsuos.

Sutriuškimsim galią baisaus komunizmo,
Gatves apvalysim nuo jujų vardų.
Neliks Lietuvoj nei krislelio slavizmo,
Išversim daigus jo giliai iš šaknų.

Nemelsime vokiečių, lenkų, nei rusų
Jėga atsiimsim pagrobtas žemes.
Negaus jie nei Vilniaus, nei Klaipėdos mūsų,
Parodysim priešams kas esame mes!..

Neliūski, tėvyne, turi tu didvyrių,
Nors bus išdavikų tarp tavo vaikų,
Jų buvo tarp Vytauto Didžiojo vyrų,
Jie gynės nuo priešų, taip pat nuo savų.

Už viską stipresnis tautos heroizmas
Pašalins iš kelio visus kas trukdys.
Kaip Romas Kalanta, narsusis jaunimas,
Nualintą Lietuvą vėl atstatys...

PAŽINKIME

M. K. Čiurlionis

11

AUKA

Preljudo angelą, apie kurį kalbėjom praeitame Darbininko numeryje, matome ir kitame Čiurlionio paveiksle — AUKA, Paveikslas labai įspūdingas, pagauantis. Čia paimta sena biblinė tema — Kaino ir Abelio aukos dūmai — ir parodyta visai nauju būdu, parodyta lyg kokioj iškilmingos operos dekoracijoj, kai orkestras baigia groti finalinius akordus.

Praeitame paveiksle matėme, kaip angelas sėdi ant kalno ir stebi visatą, stebi žmones, keliaujančius visatos tiltais. Dabar tas angelas yra užkopęs ant didelės šventyklos laiptų. Labai iškilmingai, pagautas ekstazės, ištiesęs ranką ir pats pakėlęs žvilgsnį į aukštybes jis priima aukas.

Iš horizonte žėrinčio dangaus suprantame, kad tai vakaro metas. Saulė ką tik nuėjusi. Jos spinduliai dar angelo veidą paliečia. Tai metas, kada aukojamos aukos.

Žemai prie didžiųjų laiptų dega du aukurai. Šviesieji dūmai kyla pamažu ir pamažu draikos, pamažu kelias į begalines aukštybes. Tos aukos šviesius dūmus priėmė visatos angelas ir juos pasiuntė pas visatos Tverėją.

Bet kito aukuro dūmai — tamsūs. Jie nekyla į viršų. Jie tik raitosi pažemiu ir, apskukę ratą, vėl krinta žemėn. Visatos Tverėjas ir angelas jų nepriima.

Mūsų dėmesį patraukia savotiškas žiedas, kuris eina pro angelą, per dūmus. Ką tas reiškia? Manau, kad tai lengva atsekti. Čiurlionis čia įbrėžė žemės kelią, planetų, žvaigždžių kelią. Kokia tai didelė visata čia parodyta. Ir toje visatoje yra didžioji šventykla, ant kurios laiptų jau spindi vakarinės žvaigždės ir stovi angelas.

Begalinėj visatoj jis parodė seną temą — gėrio ir blogio pradus, kaip gėris pagaliau pakyla viršum visų negandų.

(p.j.)

AUSTRALIJOJE VĖL KELIAMAS PABALTIO KLAUSIMAS

ANTANAS LAUKAITIS

Birželio 28 dieną Tasmanijoje, Hobart'o Bass elektorate įvyko naujo federalinio parlamento nario rinkimai, vietoj iš parlamento išėjusio buv. krašto apsaugos ministerio Varnard, kuris gavo diplomatinę tarnybą Skandinavijoje. Ši rinkiminė vieta buvo darbiečių partijos stiprybė ir laikoma jau eilę metų. Kadangi Parlamente darbiečiai turėjo tik trijų balsų persvarą, tai šis postas buvo ypatingai svarbus abiejoms pusėms. Į priešrinkiminę kovą, jau savaitę prieš rinkimus, išskrido ministeris pirmininkas Whitlam ir opozicijos vadas Frazer. Ir štai, pereito savaitgalio rinkimus su didele 17% persvara, laimėjo liberalai. Tokių didelių laimėjimo procentų nei patys liberalai nesitikėjo.

Kelias dienas prieš rinkimus ir jau keturias dienas po jų, visa didžioji Australijos spauda ir vėl pradėjo pirmuose puslapiuose, vedamuose ir laiškų skyriuose, didžiausiomis raidėmis minėti Pabaltijo valstybes ir ministerį pirmininką Whitlamą. Ir kame gi to viso priežastis?

Ketvirtadienį prieš rinkimus, Launceston miesto Multicultural College, įvyko priešrinkiminis mitingas, kurį pravedė ministeris pirmininkas Whitlam, ir kuriame dalyvavo virš 700 studentų ir mokytojų. Klausimų metu, vienas iš studentų pa-

klausė ministerį pirmininką, kodėl darbiečių Australijos valdžia pripažino Baltijos tautų aneksavimą. Atsakydamas Whitlamas pareiškė, kad šios trys Pabaltijo valstybės buvo nepriklausomos tik 20-tį metų nuo 1919 iki 1939. Be to, jos 1930-aisiais metais visos buvo fašistinės. Pertraukęs ministerį pirmininką, salėje atsistojo mokytojas McGlynn ir garsiai pasakė -- 'Jos nebuvo'. Tada Whitlamas mokytoją pertraukė ir garsiai visai auditorijai pasakė -- 'Jos turėjo fašistines vyriausybes tada ir jūs tą visi labai gerai žinote'. Ir vėl mokytojas McGlynn pataisė ministerį pirmininką pasakydamas -- 'Jūsų istorijos žinojimas yra labai abejotinas, Sir'. Į tai Whitlamas jam užrėkė -- 'Aš manau, kad pats esi mokytojas ir aš manau, kad tavo pareiga yra neklaidinti savo mokinių'. Dar nebaigus jam visko pasakyti, studentų audiencija pradėjo smarkiai rėkti ir ploti, palaikydama savo mokytoją. Triukšmui aptilus, Whitlamas garsiai mokytojui pasakė, kad jis daro gėdą savo profesijai. Salėje vėl pasipylė įvairių balsų baubimas, kas aiškiai labai nervino Whitlamą. Triukšmui ir vėl aptilus, mokytojas McGlynn pasiprašė balso, kad galėtų pataisyti suklydusį Whitlamą, kuris, nors ir paleidamas savo garsius išterpiamus, turėjo išklausti kaip

KAIP KGB SUSEKĖ SLAPTĄ LATVIŲ SPAUSTUVĘ

WASHINGTONAS. — "Washington Post" kovo 7 rašė, o "Latvian Information Bulletin" š. m. Nr. 2 pakartojo, koku būdu sovietų KGB susekė slaptą latvių baptistų spaustuvę ir konfiskavo 30,000 egz. spausdinamos Biblijos. KGB panaudojo specialius aparatus, kuriais ieškoma radioaktyvų medžiagų (tracers). Prieš tai popierius, kurį pirkė baptistai, buvo paliestas tokiom radio aktyviom medžiagom, paskui nesunku buvo surasti, kur popierius laikomas.

Aple tai smulkiau papasakojo Rev. Ingemar Martinson, slavų misijos gen. sekretorius iš Bromma, Švedijoje, kuris parūpina Biblijoms leisti lėšas ir remia baptistus. Martinson neseniai lankėsi Amerikoje, ir apie

šis australas mokytojas jam trumpai papasakojo visų trijų Pabaltijo valstybių politinę istoriją. Negalėdamas to pernešti iki galo, ministeris pirmininkas priėjo prie mikrofono ir garsiai per jį užrėkė, kad Pabaltijo valstybės buvo taip demokratiškos, kaip Hitlerio Vokietija buvo demokratiška.

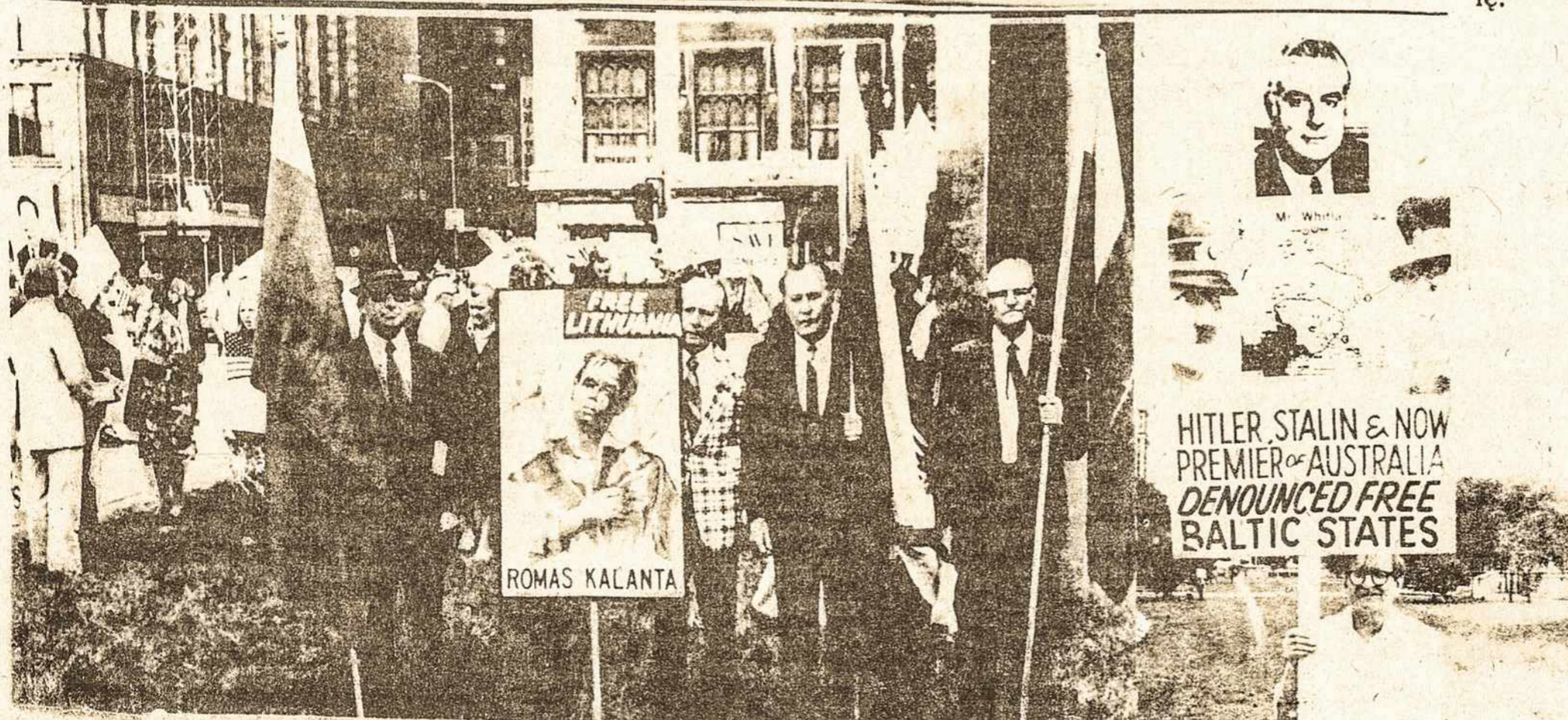
Ir jau kitą dieną visoje Australijoje pasipylė didžiuliai straipsniai, įvairiausiomis atrašėmis, kaip ministeris pirmininkas 'kovojo' su australų mokytoju apie Pabaltijo valstybių istorijos teisingumą, kiekvienas duodamas savuosius komentarus. Pačioje Tasmanijoje, pabaltiečių vadovaujama HELLP sąjunga sukėlė bemitinguo

tai papasakojo Evangelistic Association of New England nariams. Sovietų saugumas žinojo apie Biblijų spausdinimą, tik negalėjo atrasti spaustuvės. Tada sugalvojo parduoti tam tikrą kiekį atitinkamai "paženklino" popieriaus, paskui virš įtariamų vietų skraidė helikopteriais ir aparatai parodė. Išieškojo visą Cesis aplinkę netoli Rygos. 1974 spalio 24 apsupo susektą vietą ir vieno ūkio rūsy rado modernią spaustuvę, suėmė septynis jaunos baptistus.

Biblijos buvo spausdinamos kaip kalėdinė dovana. Jos būtų padalintos nemokamai. Nuo 1971, kai spaustuvė buvo įrengta, jie atspausdino daugiau kaip 300,000 egz. įvairios religinės literatūros šešiomis kalbomis.

jančiam Whitlamui daug triukšmo, kai pats mokytojas T. McGlynn davė nurodymus savo advokatui paduoti Whitlamą į Aukštąjį Teismą už jo viešą pasakymą, kad jis daro gėdą savo profesijai, nes, būdamas geografijos mokytojas, jis klaidina savo studentus. Tasmanijos Mokytojų Federacija išsikvietė McGlynn į Hobartą ir pasiūlė jam profesinę pagalbą, bei patarimus.

Tuo tarpu ši staigi ir netikėta žinia aplėkė visų didžiųjų miestų pabaltiečius, kurie asmeniškai, bendruomenių ir organizacijų vardu, laikais spaudoje užpuolė Whitlamą, plačiai paaiškindami ir tuometinę šių valstybių būklę.

"Gelbėkim Ameriką" demonstracija Chicagoje VI 7, reikalaujanti baigti "atoslūgi" su komunistiniais kraštais. Kliše L.L.

MŪSŲ ŽINIOS

KITA MENO ŠVENTĖ

Puikiai prabėgo 10 dienos po pietis jau beveik Kongreso išvakarėse. Didokoj Arturo Azevedo teatre salėj jaunatviškai skambėjo **lietuviška daina**, kurią šiltai, gyvai, su natūraliu įsijautimu perdavė Nerija Linkevičiūtė su Bernardu Prapuolėniu, meistriškai akompanuojami pianistės Raimondos Apeikytės. Dviejų dalių programoj buvo graži dainų pynė: nuo tradicinių (Plaukė sau laivelis, Leiskit j Tėvyne, Subatos vakarėlj) iki per naujesnes (V.Jakubėno, A. Bražinsko, G. Gudauskienės, B. Budriūno, Raudonikio) Mozarto operų arijų. Dainos buvo pajvairintos ir virtuozės pianistės žaismais

Taip dvi valandos prabėgo tikroji meno puotoj. Salė užsilakė tyliai. Net ir vaikai, kurių matėsi pusantrą desėtko kairėj salės pusėj, kvapą sulakė klausėsi. Tik trukdė jau ir j taip beveik valandą vėliau pradėtą koncertą pavėlavusių tautiečių jėjimas.

Koncertui pasibaigus, p. Ald. Valavičienė energingai ragino tautiečius daugiau vertinti tokius kultūrinius parengimus ir gausiau juose dalyvauti, kviečiant jaunimą, kaimynus, bičiulius.

Antroji popiečio dalis – Lietuvių Katalikių Moterų suruošta vakariėnė V. Zelinoj. Prie apščių ir skanių patiekalų prisidėjo dar ir koncertistų dainos, j kurias vėliau įsitraukė LKB choras, publika ir jaunimas.

Dalyvavusieji liko nuoširdžiai dėkingi šventės rengėjams ir ypač iš taip toli atvykusiems jauniems artistams.

T. PETRAS DAUGINTIS, SJ

Šv. Kazimiero p-jos klebonas, išvyko savo metinėms rekolekcijoms, kurios truks savaitę laiko.

Prašome patalpinti ML

Lietuvių R.K.Šv.Juozapo Bendruomenės Valdyba
Rua Inácio, 671, Capital
C.P. 4118

P. Halinai Didžiulytei Mošinskienei

R.Prof.João Arruda, 176,ap.21

Ponia Mošinskiene,

Perskaite "Mūsų Lietuvoje" perspausdintą Jūsų straipsnį: "Paskutinis Varpo Dūžis" ir apsvarstę savo posėdyje, kreipiamės j Jus šiuo laišku, prašydami iki šių metų rugpiūčio mėnesio 31 dienos pakviesti penkis mūsų asmenis, kurie turėtų Jūsų pasitikėjimą, j garbės teismą. Gavę Jūsų pranešimą apie garbės teismo sudarymą, mes kreipsimės j jį prašydami iširti ir spręsti kiek Jūsų mesti kaltinimai parapijai ir mums yra istoriniai faktai ir kiek Jūsų išgalvoti.

Jeigu iki minėtos datos Jūs garbės teismo nepakviesite, mes kreipsimės j Brazilijos Lietuvių Bendruomenės Valdybą, prašydami garbės teismą sudaryti.

Šio laiško nuorašas siunčiamas "Mūsų Lietuvai".

São Paulo, 1975.VII.28.

K.J.Šeškevičius, pirmininkas

Angelina Tatarūnienė, sekretorė

NEMUNAS TELEVIZIJOJE

Jono Lukoševičiaus vadovaujama "Nemuno" šokių grupė rugpiūčio 3 šoko portugalų programoje "Caravela de Saudade" per 4-tą kanalą. Buvo numatytas tik vienas šokis, bet nemuniečiai turėjo šokti tris.

Rugpiūčio 13 įvyko tarptautinis folkloro vakaras Santo Amare, kuriame lietuviai taip pat buvo atstovaujami (Plačiau sekančiame nr.)

Rugsėjo viduryje japonų kolonija vėl ruošia tarptautinį dainų

Šio ML numerio

GARBĖS LEIDĖJAI
yra **STASĖ** ir **VLADAS JURGUČIAI**

Jiems nuoširdi padėka ir geriausi linkėjimai.

ML administracija

ir šokių vakarą savo salėje Liberdade apylinkėje. Šioje ketvirtoje metinėje šventėje pakviestas vėl dalyvauti Nemunas. Jonas Lukoševičius jau gavo pakvietimus j Clube Paulistano, o lapkričio mėnesį – j persikų šventę Mogi das Cruzes.

PABALTIEČIŲ PARODOS ATIDARYMAS

Salão Portinari, Praça Roosevelt, šio mėn. 22 d., 19,30 val. Paroda bus atdara kasdien nuo 16 iki 22 val., o šeštadienį ir sekmadienį nuo 14 val., nuo 23 iki 31 d. rugpiūčio.

MOKSLININKAS USP

São Paule universitete eilę paskaitų kompiuterių mokslo srityje skaito dr. Algirdas Avižienis, Kalifornijos universiteto (Los Angeles) inžinerijos ir taikomųjų mokslų kompiuterių skyriaus profesorius ir vicedirektorius. Kartu su juo São Paule beveik tris savaites yra jo žmona Jūratė, gyvenusi Brazilijoje 10 metų prieš išvykdamą j JAV, ir sūnus Algirdas.

Dr. Avižienis yra pasaulinio masto mokslininkas, kurio išrasti skaitikliai tarnauja erdvės tyrinėjimuose. Už dviejų savaičių skaitys paskaitas PUC (Katalikų universitete), Rio de Janeire.

MIŠIOS UŽ TĖVUS

Utingoje pereitą sekmadienį mėnesinės lietuvių Mišios buvo skirtos už ką tik palaidotą Balj Girčių, taip pat ir už gyvus ir mirusius tėvus. Ryto Mišios Mookoje taip pat Tėvų dienos proga užprašytos tėvų intencija.

KELIAUJA

Jonas Bagdžius važiuoja j Urugvajų dalyvauti Montevideo lietuvių parapijos vargonininko ir choro vedėjo Vytauto Dorelio dukters vestuvėse šį šeštadienį.

Iš Campos de Jordão p. Šiliai išvyko keliems mėnesiams j Los Angeles. Darbo reikalais j Vokietiją išvažiavo Wolksvageno įmonėje dirbąs Jonas Šermukšnis.

TAUTOS ŠVENTĖ

Rugsėjo 8 d. – Tautos šventės – proga minėjimas įvyks šv. Kazimiero parapijos salėje Mookoje rugsėjo 6 d. Mišios prasidės 17 val. seks "Aušros" choro ir kita meninė programa.

MIRE

Rugpiūčio 9 d. po ilgesnės ligos Parque das Nações mirė **BALYS GIRČIUS**, palikdamas žmoną Teklę, sūnų Vytautą ir gimines Lietuvoje. Buvo sulaukęs 79 m. amžiaus. Ilgus metus dirbo nuosavoje mėsinėje. Iš namų j Camilopolis kapus lydėjo beveik 40 automobilių ir autobusų. Septintos dienos Mišios bus Parque das Nações bažnyčioje (N.Sr. do Bomfim) šeštadienį, rugpiūčio 16, 19 val.

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS

GUARDA-CHUVAS DE TODOS OS TIPOS PARA HOMENS, SENHORAS E CRIANÇAS, MINI-SOMBRINHAS TIPO ITALIANO E ALEMÃO.

Vicente Vitor Banyš Ltda.

Inscr. Estadual 104.519.517

CGC. 60.882.909/001

R. Coelho Barradas, 104
V. Prudente

Fones 274-0677 - (Res.274-1886)
São Paulo

NOSSA LITUÂNIA

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.

Diretor responsável
ANTONIO AQUINO

Redige: Equipe Editorial
Administrador: P. Daugintis

**MŪSŲ
LIETUVA**

METINĖ PRENUMERATA: 50 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 250 kr. Paskiro numerio kaina: 1,00 kruzeiras. Užuojautos ir sveikinimai nuo 10 kr. pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekius rašyti „Pedro Daugintis“ vardu.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso, pertvarko savo nuožiūra. Nenaudoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį redakcija neatsako. Laikraštis išėina ketvirtadienį. Todėl vietinės žinios ir pranešimai 9 - 10 puslapiams redakcijai įteiktini ne vėliau kaip iki sekmadienio vakaro.